

GROMIKO IN BULGANIN O PREPOVEDI ATOMSKEGA OROŽJA

Moskovski napad na bombo

Sovjetski zunanji minister Gromiko je na zasедanju vrhovnega sovjeta izjavil, da bo Sovjetska zveza prenehala preizkušati atomske bombe, če bodo storile isto tudi zahodne velesile — Podobno izjavo je dal Bulganin Japoncu Ogati

MOSKVA, 10. maja. (TASS). Odgovarjajoč na interpelacijo skupine ljudskih poslancev o prepovedi jedrskih poskusov, je sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko izjavil danes dopolnje v vrhovnem sovjetu, da je tudi sovjetska vlada mnenja, da je prepoved nuklearnih poskusov mednarodnega pomena. Nobena skrivnost ni, je dejal Gromiko, da se iz dneva v dan povečujejo izdatki nekaterih držav za proizvodnjo uničevalnih in nevarnih tipov orožja, zlasti raznih vrst jedrskega.

Tudi Sovjetska zveza je prišla k izidu sedanjih razgovorov o razorožitvi. Bliznja prihodnost bo pokazala, če bodo sedanj razgovori ponavljane prejšnjih, in če so zahodne sile pripravljene za resne razgovore in sporazum, za katerega bi morale biti te države prav toliko zavzele kot Sovjetska zveza. Izrazil je upanje, da bo zmagala trezna presoja. Gromiko je dalje dejal, da tisti, ki zahtevajo od Sovjetske zveze, naj sama ustavi jedrske poskuse, zahtevajo preveč. Zeleni bi samo tisto, kar se imenuje »fair play«. Sovjetski minister je dejal, da bi morale vse velesile ustaviti nuklearne poskusne eksplozije. Če jih bodo zahodne sile nadaljevale, jih bo tudi Sovjetska zveza. Sovjetska zveza pripisuje velik pomen ugodni rešitvi tega problema. Pričakujejo, da bodo ZDA in Velika Britanija spreminile do sedanje stališče in bo mogoče skleniti sporazum o tem vprašanju. Sovjetska vlada se bo tudi v prihodnosti vztrajno borila za prepoved nuklearnega orožja. Takšno njeno stališče je tudi v soglasju z njeno politiko zmanjšanja napetosti na svetu, prenehanja oboroževalne tekmene in utrjevanja miru med narodi, je dejal na koncu sovjetski minister za zunanje zadeve Gromiko.

Vsi sovjetski časopisi so danes objavili odgovor predsednika vlade Bulganina na pismo zavrnitve japonskega odbora za mir Ogate, v katerem je izjavil, da je sovjetska vlada pripravljena ustaviti poskuse atomskega orožja in vodikovega orožja, če bodo tudi ZDA in Velika Britanija obljubile isto. Sovjetska vlada je dosledno zahtevala in tudi sedaj zahteva sklenitev sporazuma o prepovedi atomskega in vodikovega orožja in odstranitve tega iz oborožitve držav, pravi Bulganin v svojem odgovoru. Sklenitev takega sporazuma bi odprla možnosti za sporazum o popolni in brezpogojni prepovedi nuklearnega orožja. Krivdo, da takšen sporazum velesile še ni sklenile, vrača sovjetski premier na zahodne sile.

Ljudi na svetu podpisalo spomenico proti jedrskim poskusnim eksplozijam in uporabi atomskega in vodikovega orožja.

Posvet parlamentarnih delegacij ČSR, DR Nemčije in Poljske

Berlin, 10. maja. (ADN). Prvi dan zasédanja parlamentarnih delegacij Poljske, Češkoslovaške in DR Nemčije, ki se je začelo včeraj v Berlinu, so govorili maršal Poljskega Sejma Viche, predsednik ljudske skupščine Češkoslovaške Firlinger in predsednik ljudske zbornice DR Nemčije. Vsi trije govorniki so omenjali skupne konstitucije, ki povezujejo njihove države. Le-te po besedah maršala Vichea »izvirajo iz enakih smotrov naših narodov, ki so člani velike družine socialističnih držav«.

Predsedniki parlamentov omenjenih držav so govorili tudi o nevarnosti, ki grozi vsem trem od ponovnega oboroževanja Zahodne Nemčije. Firlinger in Dickmann sta podprla mejo na Odrin in Nisi. Dickmann pa je pozval k nadaljnjemu utrjevanju varstvenega pakta.

Vsaj v nekaterih državah, ki so članice severnoatlantskega pakta, postajajo vedno bolj vsakdanji taki prizori, kot jih kaže naša slika. Gre za zelo gibljene enote ameriške vojske, vključene v NATO, ki so oborožene s raketa in diriganimi izstrelki. Za to organizacijo se skriva obsežno in zapleteno omrežje kontrolnih naprav, radijskih zaslonov in radijskih snopov, ki bodo izstrelili in usmerjali izstrelke tudi 300 kilometrov daleč, ne izstrelili gibljivi, čeprav navidez okorni 30-tonski tovornjaki, ki jih prevažajo izstrelkov, kamioni za oskrbovanje izstrelkov, ki jih šaljivo imenujejo »obiralci česnje«, zakaj po vsaki izstrelitvi bi enota hitro menjala položaj, da je ne bi sovražnik odkril. — Na sliki »Obiralci česnje« se vrta okrog diriganega izstrelka, ki ga imenujejo »Corporal«.

Odnosi z vlado

naj se razčisti, zahtevajo po besedah Mendes Franca francoski radikali

PARIZ, 10. maja. (Tanjug). Voditelj francoskih radikalov Pierre Mendes-France je danes izjavil, da »se morajo odnosi med vlado in radikalno stranko razjasniti v neposredni prihodnosti«. Ali bo vlada sprejela vse naše zahteve po spremembi politike — in to ena domneva — ali pa bo vztrajala v svojih napakah, ki jih je naš kongres obsodil. V tem primeru vlada ne bo mogla več računati na nas.

Mendes France je dal odgovor v dolgem intervjuju s člani redakcije pariškega časopisa »L'Express«, ki so mu izrazili ogorčenje levih radikalov, ker Mendes France ni dovolil umika radikalnih ministrov iz vlade. Na pripombo novinarjev, da so zaradi tega radikali spet na stališču, ki pomeni tankanje in dvoumnost, je Mendes France odgovoril, da je biro radikalne stranke pooblaščen po kongresu, da stori vse potrebne korake, če ne bo zadostno zahtevam kongresa.

Novinarji »L'Expressa« so pripomnili, da je neki radikalni minister sporočil predsedniku vlade Moliere, da »ni treba upoštevati resolucije«. Mendes France meni, da je bistveno »konstruktivno in pozitivno stališče kongresa, ki se ni spuščal v vprašanja osebnosti, ampak je na najbolj široki osnovi določil najostrejši program za spremembo politike. Zdej je od vlade odvisno, ali jo bomo mogli mi podpirati ali ne. Po mnenju Mendes France je bil glavni uspeh iz-

rednega kongresa ta, da je »spoznal vprašanja prihodnosti«. Zaradi političnih neuspehov, ki so jim danes Francozi priča, obstaja nevarnost za krepitev skrajnih sil, da ne bi prišlo do takšne polarizacije, je Mendes France poudaril, da je »predvsem treba odpreti oči srancoski javnosti«.

PODRAŽITEV NA MADŽARSKEM

Budimpešta, 10. maja. (Tanjug). Madžarski finančni minister Antos je davi napovedal v parlamentu podražitev nekaterih izdelkov in uslug, da bi odpravili določena nesorazmerja in pomanjkanje proizvodov. Podražili se bodo kmetijski stroji, gradbeni material, motorji, pisalni stroji, vino, pivo in kava.

Podražitev se giblje med 12 in 30 odstotki. Ne bodo pa podražili najnujnejših proizvodov široke potrošnje, kot so meso, kruh, maslo, sladkor, moko, tekstil, obutev, milo in drugo.

Finančni minister je tudi dejal, da ti ukrepi madžarske vlade ne bodo vplivali na splošno življenjsko raven, ampak imajo za cilj uravnotežitev proizvodnje in kupne moči prebivalstva. Največ težav dela vladi reorganizacija gospodarstva in deficitna zunanja trgovina.

KONEC ZASÉDANJA VRHOVNEGA SOVJETA ZSSR

Vsi predlogi so sprejeti

Na zaključnem zasédanju je Hruščev govoril o reorganizaciji v gradbeništvu in industriji — Poudaril je, da osrednje nadzorstvo kljub reorganizaciji ne bo oslabiljeno

MOSKVA, 10. maja. (Tanjug). Dvi se je končalo zasédanje Vrhovnega sovjeta. Za zaključek so sprejeli zakon o nadaljnjem izpolnjevanju upravljanja industrije in gradbeništvu, potrdili predlog o dopolnitvi in spremembah v ustavi ZSSR v zvezi z reorganizacijo upravljanja ter odobrili sklepe predizida ZSSR med dvema zasédanjema vrhovnega sovjeta.

Poslanci obeh domov so soglasno odobrili politične in praktične ukrepe vlade ZSSR za ustavitve poskusov z atomskim in vodikovim orožjem ter prepovedi nuklearnih oborožitve. Sprejeto je bila tudi resolucija komisije za zunanje politične vprašanja, ki predlaga kongresu ZDA in britanski parlamentu, da bi imenovali skupno komisijo, ki bi skušala najti možnosti za sklenitev sporazuma o ustavitvi poskusov z atomskim in vodikovim orožjem ter sporazuma o prepovedi takega orožja.

Na zaključni seji sta govorila prvi sekretar CK KP ZSSR Hruščev in minister za zunanje zadeve Gromiko.

Hruščev je ugotovil, da so poslanci pozdravili zakon o reorganizaciji upravljanja v indu-

striji in gradbeništvu. Debata je pokazala, kako neizčrpne so zahteve za nadaljnji razvoj sovjetskega gospodarstva. Podani so vsi pogoji za razvoj nove tehnike, združništva in specializacije podjetij, za mehanizacijo in avtomatizacijo. Novo ustanovljena sovjetska narodna gospodarstva bodo bližji proizvodnji kot so bila industrijska ministrstva in bodo lahko bolje spremljali potrebe tovarn in podjetij v svojih okrajih in jih vodili.

Ko se je dotaknil stališča nekaterih poslancev, ki so v nasprotju z zakonskim predlogom izrazili mnenje, da ustanovitve nekaterih ministrstev v Ruski republiki, Azerbejdžanu in Ukrajini ni potrebna, je Hruščev dejal, da je njihovo mnenje pravilno, da pa zasluži pozornost

tudi zahteva teh republik, da dobe nekatera ministrstva. O stvari bodo odločili vrhovni sovjetski posamezniki republik. Hruščev pa je grajal nastop nekaterih poslancev, ki so zahtevali ukinitve vseh ministrstev, za katere je v zakonskem načrtu določeno, da ostanejo navzlic reorganizaciji. Posebej je govoril o predlogu za ukinitve vseh ministrstev vojne industrije in dejal, da bodo podjetja tega ministrstva glede neposredne proizvodnje podrejena sovjetskemu narodnemu gospodarstvu, ministrstvo pa mora ostati, ker bo povezovalo delo raznih podjetij, čeprav se ne bo neposredno vmešavalo v proizvodnjo, kot doslej.

Hruščev je dejal, da v okviru reorganizacije ne bi smeli oslabil osrednje nadzorstvo. Organi državne kontrole morajo ostati v republikah. Treba je celo povečati nadzorstvo na proizvodnem mestu in razširiti vlogo krajevnih oblasti pri tem nadzorstvu.

TELEGRAMI

NEW DELHI. Novi indijski parlament se je zbral na svoje prvo zasédanje. Poslanci so bili izvoljeni na nedavnih splošnih parlamentarnih volitvah. Na današnji seji bodo odobrili poslanske mandate.

NEW YORK. Skrbniški svet OZN je končal razgovore o novem statutu za Francoski Kamerun. Predlog statuta bo poslan odboru za izdelavo resolucije, ki bo verjetno predložena v obravnavo Generalni skupščini OZN.

BUENOS AIRES. Predsednik Argentine Pedro Aramburu je objavil, da vlada ne pregleduje več časopisnih vestí. Predlagal je, da bi v ustavo vnesli amandma, ki bi jamčilo popolno svobodo izražanja.

LONDON. Delne občinske volitve v Angliji in Walesu so včeraj pokazale obrat na levo. Laburisti so dobili 102 nova mandata v občinskih svetih, konservativci pa so jih izgubili 175. V velikih mestih ni bilo bistvenih sprememb.

TUNIS. Tunizijski predsednik Habib Burgiba je izjavil, sinodi, da se popolnoma strinja z Eisenhowerjevo doktrino za Srednji vzhod in da je predložil veliki franciski Richardu izdelan načrt za udržitven tunizijskih sredstev za varnost, kar so ZDA sprejele z rezervno.

Zakon o pravici do dela so ene vrste napad na sindikate, preiskave o korupciji pa obetajo, da bodo postale napad druge vrste. Kot vselej v dobri prosperiteti, ki povzroča samozadovoljstvo med delavstvom, se tudi sedaj obetajo ameriškim sindikatom nekoliko slabši čas. Pomirjujoče vpliva le dejstvo, da so že zdavnaj minili tihi časi, ko so bili ameriški sindikati v resni nevarnosti in da lahko takšne in podobne akcije sicer nekoliko zmanjšajo njihov vpliv ali zavrejo njihov razvoj, da jih pa nikakor ne morejo uničiti.

A. Furia

Ob robu dogodkov

Lessepsa ni več

»Združene koristnikov Sueskega prekopu je imelo neprijetno nalogo priznati svoj neuspeh«, je zapisal stari, sivi londonski »Times« ob sklepu združenja, da dovoli svojim ladjam plovbo skozi prekop. Čeprav si je združenje pridržalo pravico, da ne prizna egiptovske deklaracije, ki ne ustreza šestim točkam Varošanskega sveta o ureditvi vprašanjskega prekopu, pomeni sklep združenja zmago Naserja oziroma tistih gospodarskih nujsnosti, ki so prisilile petnajst držav na populacijo.

Članice združenja so ravnale edino razumno, ker Sueskega prekopu tako rekoč ni moglo bojkotirati. Dokler bo nafta na Srednjem vzhodu in dokler bo Evropa trgovala z Azijo ali dokler ne bodo blaga pretežno prevažali po zračni — in to se ne bo zgodilo nikoli — bo Sueski prekop potreben. Petnajst držav pa se je odločilo za ta korak tudi zaradi konkurence drugih držav in priložnosti, ki jim niti na misel ni prišlo, da bi bojkotirale prekop, ampak so raje z nižjimi cenami konkurirale članicam združenja. V Londonu so mnjenja, da ne bi mogla nobena britanska vlada dovoliti, da bi bile britanske ladje v nekonkurenckem položaju.

V Egiptu so seveda zadovoljni, da je združenje moralno popustilo, čeprav jim ni všeč, da ne odobrava egiptovske deklaracije. Videti je, da se je položaj — vsaj kar zadeva Sueski prekop — zdaj pomiril in da bo promet po njem kmalu dosegel prednoveembarsko višino. Konvojji ladij se bodo vrstili drug za drugim in blago se bo pretakalo z vzhoda na zahod in obratno. Pristojbine bo pobiral Egipt, ki je lahko brez dvoma zadovoljen, da se je doslej vse tako srečno izteklo.

Kapitanom ladij bo usseno. Nekateri se bodo morda spominjali starih časov, toda nanje jih »bo spominjala samo dejstvo, da Lessepsovega spomenika v Port Saidu ni več, ker so ga razstrelili Egiptjani. Za Zahod nekoliko nerahločutno dejanje, ki je bilo morda celo nepotrebno, a je vendar označilo konec grenkega in ponižujočega obdobja v novejši egiptovski zgodovini.

Bip

Atomska razprava

Začelo se je z deklaracijo 18 göttingenskih znanstvenikov. Potem je prišel njihov razgovor z zveznim kanclerjem, sledile so številne izjave, prispela je ostra sovjetska nota, nakar je proti vzhodu odšel nič manj oster nemški odgovor, sestali so se atlantski zunanji ministri v Bonnu... in vsi, deklaracija, note ter številni sestanki so obravnavali atomsko oborožitev nemškega Bundeswehra.

V zaključnem komunicetu atlantskega posveta je rečeno, da je potrebno vse države članice oborožiti z atomskim orožjem. Komunikate je podpisal tudi zunanji minister Brentano, čeprav je nekaj dni pred tem njegovo ministrstvo odgovorilo Moskvi, da Nemčija nima namena oborožiti svoje vojske z atomskim orožjem, če tega ne bo zahtevala organizacija Atlantskega pakta. Toda prejšnji generalni sekretar atlantske organizacije lord Ismay je pred samo bonnsko konferenco izrecno izjavil, da ima vsaka država članica polno pravico odkloniti oboroževanje svoje vojske z atomskim orožjem, a tudi pravico odkloniti skladiščenje atomskih izstrelkov na svojem ozemlju. A vseeno je Brentano podpisal zaključni komunikate, ki samo priporoča, končne sklepe glede atomske oborožitve pa le prenaša na dejensko zasédanje. To pa verjetno tudi zaradi tega, ker bodo pred tem v Nemčiji volitve in ker dotlej Nemcem še ne bo jasno ali bodo njihovi vojski dobili ali ne, taktične atomske izstrelke, o katerih pravi kancler da so samo nadaljevanje razvoja artilerijskega orožja, čeprav so menda štirikrat močnejši kot prve atomske bombe, ki so padle na Hirošimo.

In ker naj Nemci še ne vedo, če bodo postali atomska sila, verjetno tudi atomska razprava, ki se je pod vplivom dogodkov začela včeraj v Bundesstagu, ne bo dokončno osvetlila namene vlade v Bonnu. Vseeno pa ta razprava zna preprečiti marsikatero zasédanje načrte.

Zastopniki našega Rdečega križa so predvčerajšnjim repatriirali na Jugoslovansko-madžarski meji 44 otrok, madžarskih beguncev, mlajših od 14 let, katerih starši živijo na Madžarskem. Repatriirani otroci so se odpeljali domov z madžarskim avtobusom, ki je prišel ponje v Horgos

Pravica do dela

Doslej je 18 zveznih držav v ZDA sprejelo tako imenovane zakone o pravici do dela, devetnaest držav pa pripravila splošen referendum o istem vprašanju. Zakoni o pravici do dela naj bi zagotavljali posameznim delavcem zaposlitev v posameznih podjetjih ne glede na to, ali so člani sindikatov ali ne. Le tako, pravijo zagovorniki teh zakonov, bo zagotovljena popolna demokracija, saj sindikat ne bo mogel terorizirati posameznih delavcev, če le-ti nečesto bi bili člani sindikata.

Res je morda na videz krivično, če mora biti nekdo član sindikata, čeprav to nečisto, toda razlogi za omenjene zakone so drugačni. Saj niti niso nič novega. Še nekaj let po koncu prejšnjega stoletja so zabeležili ameriški sindikati prvo kampanjo proti tako imenovanim closed shop podjetjem, zaprtim podjetjem, kjer imajo pravico do dela samo člani sindikata. Tedaj so sindikati bitko tudi izgubili. Drugo takšno bitko so izgubili v letih od 1930 do 1940. Bitka v resnici ni popolnoma dobljena niti sedaj: le na severu, kjer so industrijski sindikati izredno močni, morajo delodajalci upoštevati organizirano delavstvo in so zato velika organizirana delavstva. Zanimivo pri teh zakonih je tudi to, da so njihovi najbolj vneti zagovorniki krogi, ki nimajo nobene zveze z delavstvom in da se je pojavila ofenziva proti organi-

čen odpust delavca. Le-ta na osnovi tega zakona ne bo mogel vztrajati na svoji »pravici do dela« — to bo lahko tudi odšel storila samo njegova strokovna organizacija, če bo močna in če bo posamezni delavec njen član.

V večini severnih podjetij je položaj trenutno takšen, da poznajo samo tako imenovane tristranske dogovore: dogovor med delodajalcem, delavcem in sindikatom. Značilno je, da imajo severna podjetja personalne oddelke, ki se ukvarjajo s problemom posameznih delavcev in tako imenovane odbore za delavsko odnose, ki imajo opravka samo s sindikati. Vsaka pogodba ima določila, ki zadevajo delavce: delovni čas, plača in delovni pogoji. Poleg tega pa ima vsaka pogodba tudi določila, ki zadevajo sindikat: določila o closed shopu, o tem, da sme posamezno podjetje najemati samo člane sindikata. To je razumljivo: čim bolj organizirani so delavci, tem močnejši položaj imajo. V podjetju, kjer so vsi delavci organizirani, se lahko mnogo bolje postavijo za svoje pravice kot tam, kjer jih je organiziranih samo ena tretjina. In če po zakonu o pravici do dela ne morejo skleniti z delodajalcem sporazuma o closed shopu, je njihova varnost močno omajana: delodajalec

1930, ko so postali ameriški sindikati tako močni, da so lahko s svojimi orožjem — bojkoti, stavkami in podobnim — odločili o prosperiteti podjetnikov, se je začela hitreje dvigati življenjska raven ameriških delavcev: delodajalci so hoče-noč morali nuditi boljše plače, boljše delovne pogoje in krajši delovni čas. Zakonska določila, ki so uzakonila posamezne pridobitve za vse ZDA, so sledila z večjim in zakasnitvami uspehom sindikatov v posameznih panogah industrije.

Toda sindikat ameriškega tipa mora imeti nekakšno zagotovilo, ali varnosti, kot pravijo v ZDA, če hoče ostati tako močan, da bo lahko za isto mizo razpravljaj z delodajalci o plačah in vsem ostalem. Eno izmed takšnih zagotovil je prav sporazum o closed shopu, o tem, da sme posamezno podjetje najemati samo člane sindikata. To je razumljivo: čim bolj organizirani so delavci, tem močnejši položaj imajo. V podjetju, kjer so vsi delavci organizirani, se lahko mnogo bolje postavijo za svoje pravice kot tam, kjer jih je organiziranih samo ena tretjina. In če po zakonu o pravici do dela ne morejo skleniti z delodajalcem sporazuma o closed shopu, je njihova varnost močno omajana: delodajalec

Na Vipavskem se je že začela kosnja

Uspehi tudi v družbenem upravljanju

Kmetijsko združništvo v ljubljanskem okraju praznuje letos 10. obletnico ustanovitve prve okrajne družne organizacije in začetka ustanavljanja splošnih kmetijskih združenj v sedanji obliki. Uspeh 10-letnega dela: namesto nekdanjih 114 specializiranih kmetijskih združenj, ki smo jih posedovali izpred vojne, deluje v okraju sedaj 119 splošnih kmetijskih združenj in v njih okviru 717 različnih kmetijskih in drugih pospeševalnih oddelkov, 158 trgovinskih poslovalnic ter 91 različnih obrtnih dejavnosti. Kmetijske zdruge vključujejo 3/4 vseh kmetijskih gospodarstev v okraju. Lansko leto so 103 zdruge zaključile s čistim dobičkom 222 milijonov din, ki se v posameznih združenjih suče od 15 milijonov do 25.000 din.

Omenjeni uspehi so ne samo znak, da se je kmetijsko združništvo v zadnjih letih stabiliziralo temveč tudi, da je upravljanje v združenjih doseglo že precej višino. Spominimo se samo, da upravni odbori nekaterih združenj prva leta po ustanovitvi sploh niso bili sposobni voditi in odločati. Toda z napredkom in prvimi uspehi na tem področju je rasel tudi interes združnikov za sodelovanje pri upravljanju, ker so jih iz-

kušnje učile, da je od tega odvisno tudi izboljšanje njihove življenjske ravni. Družbeno upravljanje se je posebno uveljavilo po tem, ko so zdruge začele ustanavljati pospeševalne oddelke. Medtem ko je v l. 1948 sodelovalo pri upravljanju v združenjih le 1617 članov v upravnih in nadzornih odborih, je v letu 1957 sodelovalo poleg 1537 članov v teh odborih še 3070 članov v pospeševalnih odborih. Premalo pa je v združenjih organih družbenega upravljanja žena in mladine. Njihova udeležba bi morala biti sorazmerna njihovemu številu in aktivnosti v gospodarstvu, kar je še posebno pomembno pri ženskah, ker na njih sloni dober del gospodarskega dela na navadno gospodinjstvo, pridelavo, pridelavo in vrtnarstvo. Glede mladine pa je treba vedeti, da jo bomo najlažje uspešno pripravili na poznejša bremena, če jo bomo že zgodaj uvajali v združno delo.

V kmetijske zdruge ljubljanskega okraja je vključenih 6200 združnikov, od tega 5562 v glavnih deležih in 638 v družinskih deležih. Vsekar je vključenih premalo kot družinskih članov. Ženske združnice se posebno aktivno udeležujejo v odborih združnikov, ki so jih začeli ustanavljati l. 1955 in jih je sedaj že 70. V l. 1956 je bilo izvoljenih v upravne in nadzorne odbore kmetijskih združenj 55 združnic. Letos je to število naraslo, in sicer očitno zaradi aktivnejšega dela žensk v odborih združnikov. V upravne in nadzorne odbore kmetijskih združenj je bilo izvoljenih še enkrat več združnic kot prejšnja leta in so zastopane v upravnih organih 70 združenj.

Podoben napredek je mogoče zabeležiti tudi glede mladine. Zaradi vse živahnejšega delovanja mladincev v oddelkih kmetijskih združenj, v aktivnih mladinskih združenjih in na raznih tečajih so letošnji občni zbori izvolili mnogo več mladine v uprav-

ne odbore kmetijskih združenj. Tako se je od lanskih 134 povečalo njihovo število v upravnih odborih na 180.

K uspehom upravljanja v združenjih v veliki meri prispeva tudi SZDL. Sodelovanje upravnih odborov združenj s SZDL, ki ga je bilo v prejšnjih letih manj, je v letu 1956 očitno napredovalo. Upravni odbori združenj so uvideli, da se SZDL na

vsi v prvi vrsti bavi z vprašanji združništva, da je to množična organizacija, s pomočjo katere je mogoče izvesti naloge, ki je zdruška sama ne bi mogla. Zato tudi zaradi enotnejšega nastopa in uspešnejšega dela na vseh kmetijskih področjih vabijo na seje upravnega odbora tudi zastopnike vaške ali občinske organizacije SZDL in zastopnike občine.

Petkrat več sredstev

Letos 1,7 milijarde din za investicije v kmetijstvu celjskega okraja

Kmetijske zdruge celjskega okraja bodo letos razpolagale za investicije in za najrazličnejše pospeševalne akcije v kmetijstvu za 1,7 milijarde dinarjev. To je petkrat več, kot so zdruge v iste namene uporabljale lani!

Razen visokih sredstev pa so tudi delovni načrti kmetijskih združenj organizacij letos došli bolj bogati in pestni, kot so bili prejšnja leta. Prvič po osvoboditvi so letošnji delovni načrti združenj sestavljeni na podlagi obveznosti posameznih proizvajalcev. Da je od takšnih posameznih proizvajalnih in pospeševalnih zadolžitev sploh prišlo, je okrajna združna zveza skupaj s člani poslovnih zvez in inštitutom za hmeljarstvo v minulih zimskih mesecih pripravila šeststo sestankov z združniki, bodisi v obliki zborov, bodisi v obliki razgovorov s člani pospeševalnih oddelkov in podobno. Zraven tega pa so kmetijski strokovnjaki obiskali še posamezne združnike in se z njimi podrobno pogovorili o gospodarjenju. Tako je bila v celjskem okraju začeta velika akcija za pospeševanje kmetijstva. Prizadevanja niso izostala, saj se je v to akcijo vključilo kar 7.600 združnikov. Obveznosti kmetov do akcije so zelo različne. V glavnem pa se kažejo v obnovi nasadov, nadalje v povečanju proizvodnje semenskega blaga, v gradnji silosov in gnojilnic, v jam, v skrbni zaoblišanju krmne osnove itd. Na podlagi vseh teh razgovorov in obveznosti je bil med ostalimi sestavljen tudi zbir potreb po umetnih gnojilih. Rezultat je bil presenetljiv, seveda v primeri z doseženo porabo umetnih gnojil. Pokazal je, da se bo poraba

gnojil letos povečala za okoli 100%.

Začetek pospeševalne akcije v celjskem okraju je pokazal, da se da s konkretnim delom veliko napraviti. Kmetje so tudi pokazali veliko zanimanja za napredno gospodarjenje. To so potrdili rezultati in upajamo, da bo to potrdila tudi povečana in boljša proizvodnja. »Prisel je čas, ko lahko tudi v ostalih kmetijskih panogah in ne samo v hmeljarstvu uvajamo načrtno gospodarjenje,« je med drugim dejal predsednik sveta za kmetijstvo pri OLO v Celju Franc Lubej.

Letošnja investicijska sredstva, s katerimi bodo razpolagale kmetijske organizacije, bodo v pretežni večini (1,1 milijarde dinarjev) uporabljene za gradbene objekte. Posebno mesto v tem poglavju investicij predstavlja hmeljarstvo. Tako bo samo za gradnjo okoli 60 novih sušilnic hmelja potrebnih več kot 180 milijonov dinarjev. Nadalje se bo letos povečala površina hmeljskih nasadov za najmanj 151 ha, od tega bo 112 ha novih hmeljskih nasadov, za kar bo porabljenih 178 milijonov dinarjev. Za nove nasade bo v celoti porabljenih nad 222 milijonov dinarjev. Od te predvidene vsote bodo proizvajalci zbrali lastnih sredstev v višini 104 milijone dinarjev. Letos bo nadalje melioriranih 2.674 ha površin. Ta dela bodo zahtevala 119 milijonov izdatkov.

Letošnje investicije bodo v glavnem vezane na kmetijske zdruge. Tako naj bi kmetijske proizvajalce še bolj navežali na zdruge, na drugi strani pa naj bi z gospodarsko krepitvijo kmetijskih združenj zamenjali tudi socializacijo vasi hitrejši napredek.

VETERINARSKA SLUŽBA IN POSPEŠEVANJE ŽIVINOREJE

Plenum Zveze veterinarskih društev jugoslavije ki bo 11. in 12. maja v Beogradu, bo velik pomen za pospeševanje in napredek živinoreje v naši državi. Tako bo plenum pregledal predvsem delo veterinarske službe v okviru združenj organizacij. Na ta način bo veterinarska služba dala večji doprinos pospeševanju kmetijstva, saj razpolaga s preko tisoč veterinarskih postaj in preko 2 tisoč veterinarjev, 700 veterinarskih tehnikov in z okrog tisoč drugega veterinarskega osebja.

Veterinarska služba je dosegla že vidne rezultate pri zaščiti zdravja živine ter pri pospeševanju živinorejske proizvodnje. Nekatere nevarne živinske bolezni, ki so popolnoma iztrebljene, druge pa so dosegle znosno mejo. Uspeh veterinarske službe je zlasti viden v tem, da je na primer svinjske kuge, ki je že leta 1949 in 1950 prizadejala našemu svinjerejstvu ogromno škodo, saj je uničila nad pol milijona svinj letno, popolnoma premagala.

Veterinarska služba je bila še zlasti aktivna pri podvzemanju zaščitnih ukrepov proti nalezljivim in parazitnim obolenjem domačih živali. Lani je bilo zaščitno cepilnih okrog 25 milijonov živali. Dobri rezultati so doseženi tudi pri umetni osemenjevanju živine. To je omogočilo spremembo rasnega sestava goveda in ovce ter večjo proizvodnost. Samo lani je bilo umetno oplojenih 400 tisoč ovc in goved.

V svojih prizadevanjih za pospeševanje kmetijstva in s tem tudi živinorejske proizvodnje se veterinarska služba naslanja predvsem na splošno kmetijsko združenje, ki so materialno zainteresirane uvajati veterinarske in zootehnične ukrepe za zaščito živinskega sklada. Svoje naloge pa bo uspešno reševala tudi v bodoče, zlasti če bo povsod uvedeno zdravstveno zavarovanje živine, o čemer govori tudi resolucija zvezne ljudske skupščine.

Vesti iz Vitanja

Nedavno je polagala obračun svojega lanskoletnega dela tudi kmetijska združba. Tudi na tem je bila ob številni udeležbi razprava zelo živahna. Združba ima tudi kmetijsko tehniko, ki jo bo sodelovanju s kmeti skrbel za izboljšanje kmetijstva. Mladi združniki pripravljajo drevesnice, imajo pa še toplotno grelo, ki predstavlja nekaj začetka vrtnarstva. Marljivo je letos tudi prosvetno društvo. Socialistična zveza je pridobila več novih članov. V kraju pripravljamo tudi ureditev otroškega vrta in ustanovitve avto-moto krožka.

Sadovnjaki morajo mnogo več dajati

Zborovanje pomurskih sadjarjev in vinogradnikov

Prejšnji teden je bilo v Mur- za Soboti letno zborovanje sadjarjev in vinogradnikov Pomurja, na katerem so analizirali uspehe in neuspehe obeh kmetijskih panog. V poročilu o delu sadjarstva je bilo poudarjeno, da je najmočnejše sad- zarstvo razvita KZ Perčeta da- nani nad 75 vagonov tržnih sadežkov sadja. Prav tako so kmetijske zdruge Bučkovec, Rad, Rogatec, Stara gora, Ljubič, Vadar, Cankova, Senci in Kuzma dele nad

30 vagonov tržnih presežkov sadja. Na celotnem področju Pomurja so kmetijske zdruge odkupile nad 877 vagonov sad- ja v skupni prodajni vrednosti nad 150 milijonov dinarjev, kar znaša 8,5 odst. vrednosti vseh odkupljenih kmetijskih pridel- kov pri vseh KZ. V KZ hribo- vitega predela Pomurja pa nad 50 odst. vrednosti vseh odkup- ljenih kmetijskih pridelkov.

Pridelki na drevo je bil lani prenek. Po oceni je bila le polovica sadja na drevesih spo- sobna za prodajo kot namizno sadje, medtem ko je druga po- lovica bila predobna, črvena in tako sposobna le za predelavo. Lani je okrog 45 naprednih sad- jarjev v Pomurju izvajalo de- monstracijske gnojilne in škro- pilne poskuse, ki so se zelo dobro obnesli. Tako je vrsta sadjarjev pridelala povprečno nekaj nad 100 kg sadja na dre- vo, od tega pa 62 odst. plodov namizne kakovosti in 38 odst. plodov za predelavo. To sicer niso izredno veliki donosi sad- ja na drevo, ker dosegajo ne- kateri sadjarji pri nas že dosti večje pridelke. Kljub temu pa so sadjarji z boljšim oskrbova- njem dreves dosegli povprečno nad 330 odst. večji pridelok sadja in kar je še važnejše, za 300 odst. večji denarni dohodek od vsakega drevesa kot pa zna- ša sedanji povprečni donos.

S pomočjo občin so priredili krajše tečaje za škroplilne ekipe v Lendavi, Belčinih, Rakčanu, Gradu, Radgoni, Ljutomeru in Vidmu. Vasko leto bi morali v Pomurju nanovo zasaditi okoli 100 ha strnjanih sadovnjakov, da bi lahko obdržali sedanjo površino zemljišč pod sadov- niki in zasadili nova za sad- jarstvo ugodna zemljišča.

Program dela za leto 1957 do- loča nadaljevanje raziskav v vinogradniških okolišev, začetek raziskav sadjarskih okolišev v vseh kmetijskih poslovnih zvezah, izdelava obsega obno- vitvenega plana z elaborati za ožji okoliš ali brez pri KZ Len-

dava. Ljutomer in Radgona. Prav tako bodo nanovo zasa- dili oziroma obnovili vsaj 60 ha strnjanih sadovnjakov in 5 ha jagodičevja.

Iz poročila o problemih vi- nogradništva je bilo razvidno, da je v Pomurju 38 odst. vi- nogradniških površin zasajenih s hibridi. Večina starih gorč je bila sajena okoli leta 1900 in je tako že presegla normalno starostno dobo. V obnovi gorč so dosegli viden uspeh vino- gradniška gospodarstva Gornja Radgona, Kapela, Jeruzalem in Lendava.

Povečala so se površine pod matičnjaki pri vinogradniških gospodarstvih Gornja Radgona in Kapela. Znanje kolidne ma- tičnjakov so uredili tudi pri kmetijskih gospodarstvih Lju- tomer, Lendava in Jeruzalem.

Zastoj v obnovi nasadov je la- ni povzročil navidez preveliko proizvodno trnega materiala, ker posavta kljub velikim po- trebam po obnovi niso mogla predati okrog 50.000 komadov cepicenk.

M. K.

Breskve za Gorenjce

POSKUSNI NASAD, KI BO POKAZAL GOREN- JCEM POT DO NOVEGA VIRA DOHODKOV

V Cerkljah pri Kranju živi upokojeni učitelj Gvido Pahor. Za človeka, ki je viden mnogo delati, zlasti se za ta- tega, ki je svoje znanje in sposobnosti, vsa svoja plodna živ- ljenjska leta bogato razdal otrokom v šoli in ostalim ljudem na deželi, kjer je služboval — pravi učitelj je pač vodnik in svetovalec vsej vasi — bi utegnila biti leta pokopa pusta in dolgočasna. Njemu samemu bi se gotovo zdelo življenje brez haska. Učitelj Pahor si je zato svoj pokoj uredil po svoje. Poskrbel si je za hvaleno življenjsko na- logo, ki prinaša njemu veselje in zadovoljstvo, ljudem na Gorenjskem pa obeta lepe koristi in bogat vir dohodkov.

na Gorenjskem, prej v Skar- ručni in zdaj v Cerkljah, so mu dala dobrodušno spoznati plodno gorenjsko zemljo, po- nebeje in druge razmere, ki vplivajo na rast in plod. In tako se mu je porodila zamisel urediti na pobočju bližnjega hriba poskusni terasasti bres- kov nasad. V njem bi posku- sil in končno vzgojil tisto vr- sto breskve, ki bi ustrezala go- renjskim razmeram in ki bi dala največ pridelka.

Te dni nas je zanesla pot tam mimo in spomnil smo se, koliko pohvalnih in navduše- nih besed smo že slišali o nje- govih plantažah. Poiskali smo ga na njegovem domu, pa ga ni- smo našli.

»Gotovo je na Rebernici,« nam je povedala sosed.

»Kje pa je spet to?« smo ho- teli vedeti.

»I, v njegovem nasadu ven- dar.« Seveda, kje druge pa naj bi bil. Ko smo ji povedali, da smo prav zaradi nasada prišli, nam je ženska pokazala pot.

»Nikar ne hodimo tja,« saj si lahko mislite, da so mu sla- na in mraz in snež gotovo vse uničili. Kaj bi hodili gledat njegovo žalost? Res nam je skoraj zastal korak, potem pa je bila radovednost močnejša. »Pojdimo, bomo pa o tem kaj napisali,« smo se potem odločili.

Takoj za vasio Gradom smo nasad že s ceste uprli. Po- nosno je raztegnjen od vrho- ja pa v široko pobočja dokaj

strmega hriba Rebernice. Sredi nasada smo našli tudi Guida Pahorja poleg treh delavk, ki so globoko sklonjene plele ja- gode.

Povabil nas je in povzpeli smo se prav na vrh ter sedli na zasilo klop. Pod nami je kakor na dani ležalo prostra- no cerkljansko polje, skrbno obdelano in kakor prešita ode- ja pisanih barv. A že z vrha je bilo opaziti, da je pred dne- vi kruto gospodarila zima — majski snež in slana. Škoda je na oko težko oceniti, je pa očitna: poležano žito, požgana detelja, osmojeno in popalje- no listje in cvetje sadnega drevja.

»Kako je to mogoče,« nismo mogli do sapa od samega za- čudenja. »Pri vas, kakor da vam je snež iz neznanih ču- dežnih vzrokov prizanesel, ka- kor da slane sploh ni bilo.« »Da, tako je,« se je srečno smehljaj učitelj Pahor. »Sami pogledite in se prepričajte. No- benega lističa na drevescih ni zlomilo in ne osmođilo in ja- gode cveto visoko in ponosno kakor prej.« Z očmi je boža- joče obel tega svojega »otro- ka,« ki je tako ponosen nanj. »To je lega. Lega mi ga je rešila, moj nasad. To krepko preizkušnjo je dobro prestal.«

»Dolgo sem gledal ta zapu- ščen hrib,« je po kratkem

molku začel svoje pripovedo- vanje. »Mikal me je, da bi se ga lotil in uresničil zamisel, ki sem jo že dolgo nosil v sebi. Potem sem se zanj pogodil in jeseni leta 1954 začel čistiti pobočje. Ne mislite, da je bilo malo dela. Skrčiti je bilo tre- nekaj starih gabrov, izravnati parobke, skale in kamenje. Nato sem naslednje leto v te- rase zasadil breskove košice. Poganjke sem še isto leto prav tu na samem mestu cepil. Ce- pičje petih ameriških sort mi je preskrbel prof. Adamič z agronomske fakultete, druge sem dobil pri Josipu Mlečniku v Bukovici pri Gorici. Na tem- le hektarju zemlje imam zdaj 1200 breskovih dreves osem- najstih raznih sort. Med njimi bom potem zbral tiste, ki se bodo v tem poskusu — ne po- zabite, da gre pri vsem tem predvsem za poskus! — za go- renjske prilike najbolj ob- nesle. Nekatere sorte sem že prej preskusil, tako sorto »Moretini«, ki mi je dala že prvo leto 8 kg pridelka, na- slednje leto pa čez 50 kg.«

V nasadu so tako lani po- gnale enoletne mladice, letos pa so mlade breskvice že bo- gato uzcvetele.

»Veste, kaj nameravam z vsem tem? Dokazati gorenj- skemu kmetu kaj se mu spla- ča, kje ga čaka denar. Če bom uspel pridobiti te naše gorenj- ske ljudi, pridobiti s praktič- nim računom: toliko in toliko me je stala ureditev in obde- lava nasada in toliko in toliko mi ta nasad zdaj donosja, sem popolnoma dosegel svoj na- men in opravičilo svojo na- logo, ki sem si jo sam naložil. Samo pomislite, koliko takih nekoristnih pobočij, ki ni- komur ne hasnejo, je še na Gorenjskem, a bi vendar lahko donosala kmetu zlato s tem dragocnim sadežem. In vz- mite v poštev še turizem in z njim čudovito možnost prodaje tega sadja — kajti sadje bo prvorstnih in plemenitih sort, tako breskve kakor jagode — pa veste vse.«

Pahorjev plantažni nasad je obenem poskusni nasad in- stituta za sadjarstvo, ki bo imel od njega tudi svoje koristi — pestre in zdrave podatke o re- zultatih, ki jih bo dal za to področje.

»Da, snež in slana nista pri- šla do živga moji plantažici,« je še enkrat povedal učitelj Pahor. »Plantaža je proti se- verozahodni strani naravno zaščitena. Koliko takih pobočij je še na Gorenjskem.«

»In, pridite čez mesec dni na jagode. Res, pridite,« je še povabil, ko smo mu s ceste še enkrat pomahali v slovo.

-vš-

Iz naših združenj

KZ Mozirje. Združba je imela pred kratkim občni zbor in ugo- tovil, da je dosegla lani 2.758.000 din dobička pri svojem poslovanju. Združniki so tudi podrobno pregledali delo svojih pospeševalnih oddelkov in ugo- tovil, da bi bili posamezni oddelki lahko bolj delavni. Uspehe so dosegli predvsem živinorejski, sadjarski oddelki ter odkup kme- tijskih pridelkov, ki je zajel v glavnem vse kmetijske proizvo- de, kakor gozdna sadeže in zdra- vilna zelišča. Sklenili so zgra- diti hmeljsko sušilnico, kakor tudi povečati združno dvorano. Preostali deli sredstev pa namer- avajo vložiti v posamezne sklada.

P. F. KZ Lerično. V združenju je vka- njenih nad 80% kmetijskih go- spodarstev. Pospeševalni oddelki so bili lani prav marljivo, zlasti živinorejski oddelki. Jalovost krav je že zelo omejena in v močnosti je vasko leto večji napredek. Lani je bilo odkup- ljeneja 500 hl mleka in bi bila ta količina znatno večja, če ne bi bili posamezni zaseki tako raztreseni in oddaljeni od gozdnih cest. Ustanovitve mle- karne v Kozjem bo prav gotovo vplivala na povečanje količin mleka, saj bodo imeli kmetje lepo priložnost prodati vse ko- ščne mleka. — Lani je zdru- že odkupila 160 ton raznega sad-

ja. Združniki pa so posadili 1450 jabolenih in 800 višnjevih sadik. Tudi za nasade jagodi- čevja se je zanimanje združni- kov močno povečalo. To je pred- vsem zasloga delovnega sadjar- skega pospeševalnega oddelka.

F. Č. KZ Sodražica spada med naj- močnejše zdruge v kočevskem okraju. Bilanca lanskega dela je pokazala precejšen uspeh, saj je imela združba lani 10 in pol milijona dobička. To je predvsem zasloga delovnih po- speševalnih oddelkov. Posebno skrb posvečajo živinoreji in imajo v rodovniku preko 270 živali, molzna kontrola pa je pokazala, da je znašala pov- prečna mlečna proizvodnja pri kravah v rodovniških seznamih lani nekaj nad 2600 l mleka s povprečno, točilo, na kravo. Le- pe uspehe so dosegli tudi pri selekciji živine in je prodaja večjega števila rodovniške ži- vine dala lani blizu 3 milijonov din zaslužka. Da pa bi živino- rej še izboljšali, nameravajo urediti na Travnici gori pašnik za živino. Pod združbo spada tudi obrat »Destilacija olja«. K: je lani prekuhal nad 850.000 kg smrečja in pridobil nekaj manj kot 1700 kg olja, katerega so precej prodali v tujino. Tudi pri tem so imeli precej dobička.

(or)

Vsako drevesce je za Guida Pahorja posebna skrb

Mnogo učiteljev poznam, ki imajo posebno veselje z vrtnarjenjem in sadjarjenjem. Zato so marsikje šolski vrtni in sadovnjaki vir vrtnarskega in sadjarskega znanja za vso okolico. Učitelj Pahorja »ko- njiček« pa je sadjarstvo in te- ga konjička uspešno in zado- voljno »jezdi« že polnih tri- deset let. V teh dolgih letih si je pridobil bogatega strokov- nega znanja in zlatih izkušenj na tem področju. Dolga leta službovanja, ki jih je preživel

Tudi jagode, ki rasto med breskvami, je treba dobro opleti

PREDOR

pod Rokavskim prelivom

Načrti za zgraditev predora pod Rokavskim prelivom so že stari več kot poldrugo stoletje. Kdaj ga bodo dokončno uresnili? Pravijo, da so možnosti v sedanjem času tako velike kot še nikoli. Pobuda je prišla s strani Velike Britanije, ki je v preteklosti že zavrnila graditev tega predora. L. 1883 in 1929 so že pričeli delati z obeh strani preliva. S smeri Doverja so že prevrtali 1850 m prekopa, pri Calaisu pa 1460 m. Delo so prenehali na zahtevo angleškega generalštaba. Z razvojem moderne tehnike pa so odpadli tudi pomisleki angleškega gene-

ralštva proti zgraditvi predora pod Rokavskim prelivom, kajti z razvojem letalstva in topništva je brezpomemben postal tudi »protitankovski jarek« preliwa za varnost Anglije. Nasprotno pa pomanjkanje zvez po zemlji s celino mrtvih britansko gospodarstvo. Zatehtava »izvažati ali umreti« je za Anglijo danes še bolj aktualna, zlasti še z ozirom na ustvaritev skupnega evropskega trga. V takih pogojih tudi pomorske linije ne odgovarjajo popolnoma; drage so, in čestokrat je plovlba onemogočena zaradi megle in slabega vremena. Se-

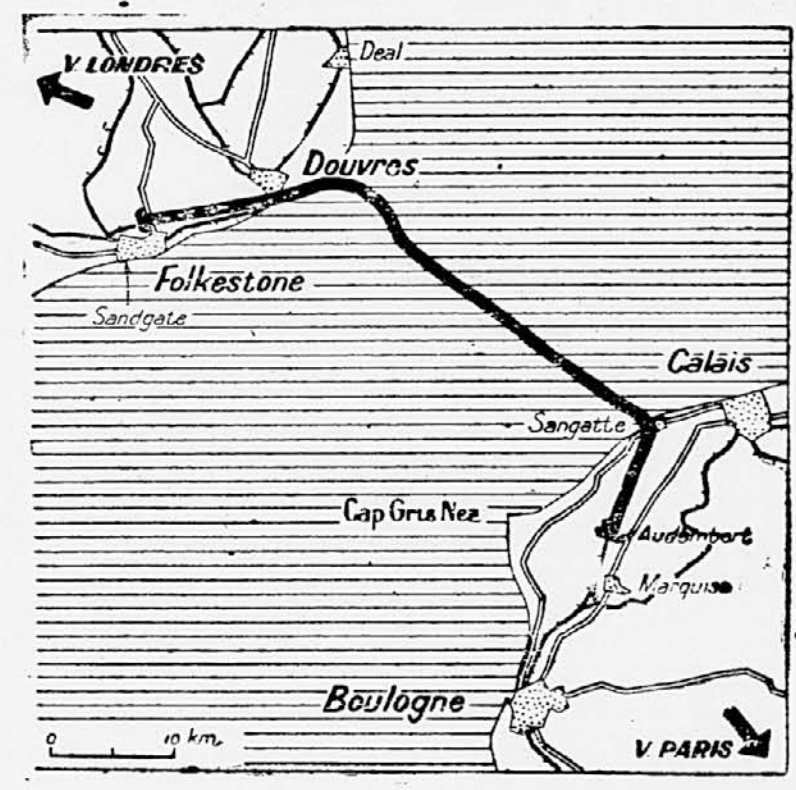
dej, ko je generalštab sprejel načrt, so se vsi tisti, ki so zainteresirani na »svobodnem področju izmenjave« združili in zahtevajo čimprejšnjo uresničenje tega načrta.

Tudi s strani Francije je prišla pozitivna pobuda. Gospod Louis Armand, ena izmed francoskih osebnosti, ki so najbolj direktno zainteresirani za to vprašanje, podpira ta načrt. Ker pa sedaj še manjkajo podrobne študije o terenu, še ne more dati izjav o realni možnosti, roka zgraditve in ceni. Po prejšnjem načrtu so predvidevali za predor, dolg 56 km 50-80 milijard frankov. Dela bi trajala osem let, tri leta pa bi potrebovali samo za vrtanje predora. Tehnika vrtanja predorov je že napredovala in bi prekop stal verjetno mnogo manj, kot po prejšnjih računih. G. Armand meni, da je treba čimprej dokončati vse študije v zvezi s prekopom. Pri tem delu pa naj bi poleg francoskih in angleških inženirjev sodelovali tudi ameriški, ki imajo na tem področju zelo velike izkušnje. Ameriško podjetje Technical Studies Incorporated je že ponudilo svoje sodelovanje. Načrte bodo pripravljali približno eno leto, kar bo stalo približno 250 do 400 milijonov frankov. V tem času bodo tehniški preiskali teren, geološko sestavo ter trasirali predor pod najbolj ugodnimi pogoji. Kje bodo zgradili predor in

kakšne bodo njegove značilnosti, še ni znano. To zavisi od geoloških študij, kar se pa tice trase predora, so že po prejšnjih načrtih imeli več predlogov. Po študijah geologa Pruvosta naj bi zgradili predor med Sangatte in Doverom. Na tem mestu je preliv širok 36 km in največja globina znaša 54 metrov. Po drugem načrtu, ki sta ga izdelala leta 1953 inženirja Bachevalant in Hurte, naj bi začeli delati predor pri Bashingenu ter bi se povezali z Newingtonom na nasprotni obali. Toda za ta načrt so še ugotovili, da vsebuje mnogo hib. Med drugim bi ga morali zgraditi pod ogromnim tlakom peska, ki se je zbral na tistih mestih v Rokavskem prelivu.

Niso se tudi odločili, ali naj zgradijo predor samo za železniški promet ali tudi za cestni. Zveza cest zahteva, naj bi pripeljali načrte za »kompleten predor, ki bi bil uporabljen za železniški in cestni promet. Pravijo pa, da je rešitev teh vprašanj odvisna od finančnih in tehničnih pogojev. Letsko bi zgradili samo železnico, ki bi bila med dnevnim v glavnem na razpolago za prevoz avtomobilov, ponoči pa bi prevažali drugo blago. Avtomobilist bi lahko zavozljal svoje vozilo na poseben vagon ter bi med prevozom ostal v vozilu, medtem ko bi njegov avto prepeljali na drug breg z brzino 80 do 90 km na uro.

Toda to so še vedno vprašanja, s katerimi se ukvarjajo strokovnjaki. Rešiti je treba tudi vprašanje zračnosti, ki je tudi zelo zapleteno vprašanje. Resni prigovori pa prihajajo tudi s strani pristanišč Boulogne in Dunkerque. S predorom bi ti dve pristanišči izgubili na prometu in njune dejavnosti bi bila v precejšnji meri zmanjšana. Pravijo pa sicer, da namesto, da bi se ti dve pristanišči upirali temu načrtu, naj bi raje izkoristili ta čas, ko bodo gradili predor, da bi našli novih možnosti za razposilitev. Tako rešitev bi bilo možno najti v okviru splošnega gospodarskega razvoja med otokom in celino. Menijo pa, da bi zgraditev predora pripomogla k izboljšanju in napredku gospodarstva obeh dežel.

V majhnem belgijskem mestu, v bližini Charleroja so bile na nekem križišču zelo pogoste težke prometne nesreče, ki so se čisto končale s smrtjo. Mestna uprava je namestila na vidnem mestu veliko tablo, da je prebivanje prepovedano. Ker se število nesreč zaradi te prepovedi ni bistveno zmanjšalo, so mestni očetje namestili na križišču še eno opozorilo — na belem polju črno mrtvaško glavo. Ta drastičen prometni znak je do bro učinkoval, saj se je število nesreč na križišču znatno zmanjšalo.

Nova vrsta nalivnega peresa

V harkovski tovarni za nalivna peresa so izdelali prvo serijo originalnih nalivnih peres, ki se jih lahko uporablja ob vsaki priložnosti. Temu nalivnemu peresu pravijo »turistično«. Za to pero ni potrebno posebno črnilo ter ga polnijo z navadno vodo, v kateri se topi barvilo, ki se nahaja v samem nalivnem peresu. Zaloga barve v nalivnem peresu zadostuje za nekoliko let, potem pa se nalivno pero lahko ponovno napolni.

Pred tremi leti je veliko šansko podjetje pričelo graditi železniško progo Teheran-Banda Sapur v Iranu. Poleg drugih strokovnjakov je najelo tudi italijanskega inženirja Antonia Mazzini, ki se je bil šele pred nekaj tedni poročil. Pogodba je glasila na dve leti in Mazzini je odpotoval skupaj z ženo v neznan kraj. Delovna skupina, h kateri je pripadal Mazzini, je taborela pod šotori v sektorju, kjer so vrtali pet predorov. V bližini je ležala umazana vasica poldivjih fanatičnih pastirjev, ki so delavcem prodajali mleko, maslo in sir. Edini studenec je bil oddaljen dvajset minut hoda. Ker je bilo več nastavljenec poročenih, so njihove žene kuhale in tudi same prinašale vodo. Ko se Mazzini nekega popoldneva utrujen in lačen vrnil iz delovnega mesta, ni bilo njegove mlade žene Angele nikjer. Zvedel je le toliko, da je okrog

medved doseže ugrabitelja, se bodo prestrašili in prepustili železniški progi. Nato se je vzel na zadnji nogi in divje zarenčal. Mazzini je streljal. Zver se je z groznim rjuvenjem zgrabila s sapami za glavo in skočila. Toda še preden je inženir dvignil puško k drugemu strelu, je medved odskočil v grmičevje.

Angela je ležala nezavestna, blede kot smrt. Njena obleka je bila vsa raztrgana. Na ženi ni bilo opaziti poškodb in tudi dihal je še. Moža sta jo previdno dvignila in odnesla v taborišče. Dva dni se ni zavedla, potem pa je povedala skoraj neverjetno zgodbo o svoji ugrabitvi. »Šla sem drugič po vodo k studencu, tokrat sama. Ves čas

BITKA ČEBEL

Razen DDT praška je danes v prometu vrsta drugih insekticidov, o katerih se mnogi močno razlikujejo. Razumljivo je, da taka sredstva uničujejo poleg škodljivih tudi koristne žuželke, v prvi vrsti čebele. Nekatere sredstva delujejo tako naglo, da se čebele niti ne utegnejo vrniti v čebelnjak, druge delujejo čez pol ure, čez več ur, sredstvo U-46 pa šele čez nekaj dni. Kadar pride čebela v stik z rastlino, ki je bila oprasena s strupom E-605 (Parathion), se mirno vrne v čebelnjak. Po eni uri prične strup delovati. Dr. Leppik pripoveduje o tem naslednje: Borba čebel je nekaj strašnega. Zastrupljena čebela okuži druge in tudi pri njih se po določenem času pokažejo posledice zastrupitve. Zdrave čebele takoj planejo na bolne, ki se v krčih zvijajo in jih pob-

jajo ter zmečejo iz čebelnjaka. Nemir in boji se širijo izven čebelnjaka. Straže pri vходу branijo prihod vsem čebelam in tudi odhod na pašo, kakor bi bilo obsedeno stanje. Boji so nesumljivi in se nadaljujejo do iztrebljenja vseh bolnih čebel, ki jih je vsak hip več, ker se zastrupljenje širi z dotikom. Če oboji matica, jo tudi usmrto. Dr. Leppik je za poskušnjo okužil deset čebel, ki so strup E-605 prenesele na tisoč drugih in na kraju uničile vso kolonijo do zadnje živalce. Srdita borba se je vodila posamično in v skupinah. Pustošenja, ki so jih izzvali z insekticidnimi strupi, so povzročila vznemirjenje pri čebelarjih. Ko so v Nemčiji prvič oprasili za poskušnjo deset hektarjev njiv, je poginilo šest milijonov čebel, ki so bile last raznih čebelarjev. Zda se trudijo fitopatologi, da bi odkrili sredstva, ki bodo v bodoče preprečila množično uničevanje koristnih čebel.

46 let stare konzerve

Pred nedavnim je skupina ameriške odprave za raziskave v geofizikalnem letu na rtu Evans našla živilske konzerve iz leta 1911. Konzerve so bile last kapitana Scotta, ki je takrat pri odpravi na Južni tečaj izgubil življenje. Konzerve so poslali njegovemu sinu Petru Scottu, ki jih je odprl v prisotnosti številnih znanstvenikov. Konzerve so drugo za drugo poskušali. Najbolj neugodne ugotovitve so bile glede kakovosti kondenziranega mleka. Konzervirani jeric je imel rahel okus po siru, konzervirana marmelada iz ribezja pa je bila bolj boljša kot tiste, ki jih prodajajo danes.

Zavržite dežnik po uporabi

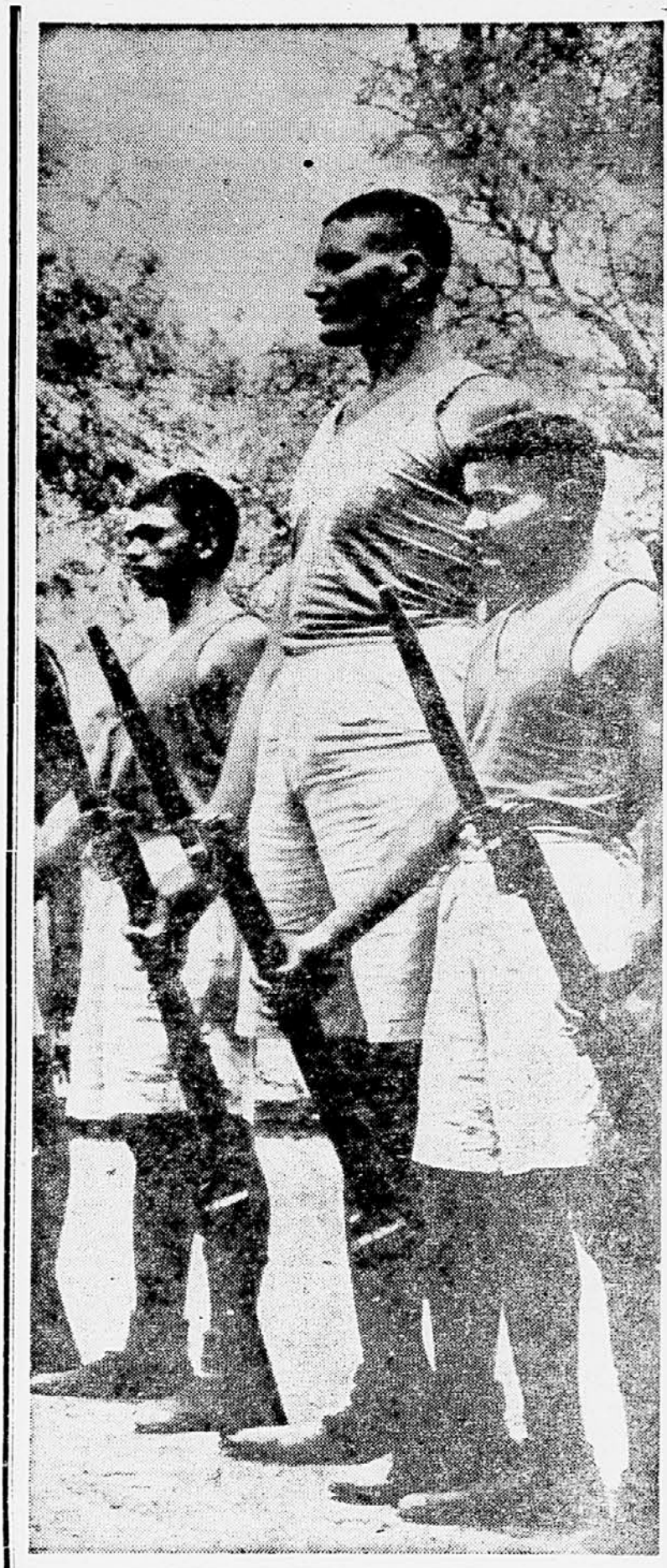
V ZDA sedaj uporabljajo novo geslo: »Zavrži dežnik po uporabi!« Neki ameriški izumitelj je izdelal dežnik iz oljnatega papirja, ki človeka prav tako obvaruje pred dežjem kot dragi svileni dežniki. Te nove dežnike prodajajo v številnih avtomatih na ulicah. V odprtno avtomat mora vtiči samo kovancec za 20 centov, nato pritisniti na gumb in že pade iz avtomata dežnik.

Priporočilo urada za potne liste

Urad za izdajanje potnih listov v New Yorku je pred nedavnim priporočil potnikom, naj pošiljajo uradu le nasmejan fotografije, ne pa takih, kjer gledajo nasršeno, ježno in preveč resno. Pravijo, da nasmejanje in vedre fotografije naredijo lepši vtis na obojestranskih postajah.

Halo, tukaj je Rex. Da bi vzel pes v gobec telefon in poklical gospodarja, če ga ni doma, ni lahko videti vsak dan. Toda pes Rex zna tudi druge stvari. Postal je tudi znana filmska zvezda ter je igral že v več filmih. Sedaj pa bodo posneli film, v katerem bo imel Rex glavno vlogo.

Sestindvajsetletni Janak Singh je največji vojak v indijski armadi. Sedaj je 2,20 m visok. Težava so, ker mu je treba posebej po meri krojiti obleke. Zdravniki pa pravijo, da raste še kar naprej in bo verjetno dosegel višino treh metrov

MEDVED UGRABIL ŽENO

polineva drugič šla po vodo, pozneje pa je niso več videli. Mazzini je bil obupan. Takoj so preiskali vso okolico, o ženi pa ni bilo nobenega sledu. Morda so jo domačini ugrabili, ugrabitev žensk ni v tistih krajih nič novega. Ko je domačine izpraševal, so bili sprva utaljeni, potem pa so se tarnajočemu možu stavili na razpolago. Mazzini je prebil nobel brez spanja. Ob zori je potkal Ali na Mazzinijev šotor in razburjeno kazal kosovne svilene obleke, ki jo je Angela imela na sebi, ko je šla po vodo. Krpico je našel blizu studenca. Mazzini je pograbil puško in oborožil Alija, nakar sta zdirjala k studencu. Ugrabili so jo, o tem ni bilo dvoma. Ta misel je bila strašna. Mazzinijeva žena je bila nežno bitle in rahlega zdravlja. Kdo ve, kam so jo odvezli in kaj jo čaka? Morda bodo zahtevali odkupnino? Sto rokov dalje sta zopet našla kosček odtrgane obleke. To je bilo znamenje — Angela je trgala kosček po kosčku, da bi zasledovalcem in rešiteljem dala znak. Amer. in res sta moža našla še nekaj kosčkov obleke. Smer ugrabiteljev je vodila skozi grmičje in močvirja proti pragozdu. Na robu pragozda je bila ozka jasa. Ali jo je preiskal in začuden obstal. Na sledi žene je bil še nekdo — medved! Poleg zadnje krpice je bila jasno odčitljiva velika šapa medveda s kremplji. Torej tudi medved je na sledi, sta se prestrašila moža. Kakšna usoda čaka mlado ženo! Smer je peljala v sotesko. Mož je hotel lovsko strast. Če

sem čutila, da me nekdo ostro opazuje. Ko sem zajela vrt in se obrnila proti taborišču, se je iz grmovja ob poti pokazal velik medved in me zgrabil s sprednjima šapama. Zavpila sem od strahu. Medved me je stisnil na svoja kosmata prsa in me nesei v gozd. Tedaj mi je šinilo glavo, da me noče ubiti marveč samo ugrabiti. Po dveh zadnjih nogah je tekel hitreje kot more teči človek. Razmišljala sem, kako bi obvestila tiste, ki me bodo iskali. Trgala sem kosček po kosčku iz svoje obleke in krpe odmetavala. Dvakrat sem se med potjo onesvestila. Ko sem se drugič zbudila, sem ležala na kupu listja in suhe trave v mračnem brlogu tam blizu, kjer ste me našli. Medveda ni bilo blizu, ko sem oprezno smuknila ven in zbežala. Kaj je bilo pozneje, ne vem. Slišala sem samo močan strel in zopet padla v nezavest. Spominjam se samo še, da mi je medved lizal obraz in roke.

Dogodek je močno razburil vse taborišče. Oboroženi delavci in domačini so napravili pogon na nevarnega kosmatinca in ga že čez nekaj ur našli. Prežal je v grmovju blizu studenca, na istem mestu, kjer je ugrabil Mazzinijevo ženo. Mazzini je takoj po okrevanju žene zapustil Iran in nastopil novo službo v drugi deželi.

»SAHARA« V MALEM SREDI JUGOSLAVIJE

Med prirodno najzanimivejša področja naše države spada brez dvoma »Deliolatska peščara« ali »Banatski pesek« na levem obali Donave pri vasi Dubovac. Ta miniaturna evropska »Sahara«

obsega 50.000 hektarjev v smeri Alibunara.

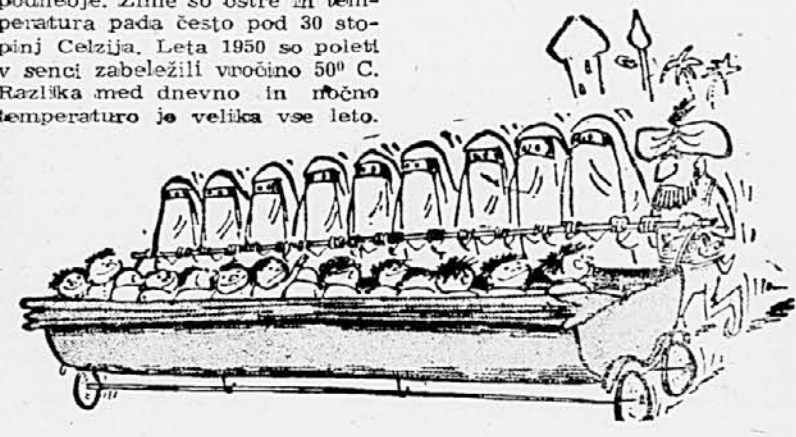
Geologi in prirodoslovci še danes ne vedo zanesljivo povedati, kako je nastala ta »Sahara« v malem. Domnevali pa, da je nastala po odtokanju morja v Donavo. V koritu nekdanjega panonskega morja so ostale ogromne usedline peska in blata, ki so ga skozi tisočletja nanosile reke in ga odlagale na bregovih. Vetrovi so ga raznosili in gradili dune visoke do tristo metrov, zlasti proti severu. Na vsem peščenem področju je samo ena vasica, Sušare, čeprav je danes že večina peska vezana razen površine od 3.500 hektarjev, ki je še gola. Potujoči živi pesek so vezali v dolgo trajnem delu s pogozdovanjem, travniki in vinogradskimi kulturami.

Prve podatke o »peščari« imamo iz prvega stoletja po našem štetju. Takrat so na robu peščare, ki je bila bogata na divjadi, naselili prebivalce rimske provinc Lacija. O tem pišejo tudi zgodovinarji iz leta 1720 ob priložnosti organiziranja vojne krajine. Ze leta 1751 pa je imehovana uprava za vezanje peska. Dela so hitro napredovala in leta 1843 je bilo pod gozdom že 8000 hektarjev peska.

Peščara ima svoje posebno podnebje. Zime so ostre in temperatura pada čisto pod 30 stopinj Celzija. Leta 1950 so poleti v senci zabeležili vročino 50° C. Razlika med dnevno in nočno temperaturo je velika vse leto.

Pozimi zaplaha ledena košava, padavine pa so neenakomerne. Na vsem področju peščare je samo en izvirk, podtalna voda pa leži 40 do 50 m pod zemljo. V zadnjih letih so navrtali nekoliko arteških studencev ob logarskih postojankah. Pomanjkanje vode zelo ovira razmnoževanje divjadi. Bogata lovišča peščare so poznali že Rimljani in pozneje izkoriščali Madžari. Takrat je bila peščara prepelna prepelice, jerebice, zajcev, lisic. Še pred nekaj desetletji niso bili redki lovci, ki so v enem dnevu postrelili po 50 lisic in nad tristo poljskih kur. Čeprav so volkov v ostrih zimah prihajali čez zamrznjeno Donavo in desetkati divjad, je danes še vedno veliko jerebic, prepelice, zajcev, srnjadi, divjih svinj, jabecev, divjih mačk in — volkov. V zadnjih letih so se zelo razmnožili fazani, obenem pa tudi razne ujele.

Razen skacij, topolov, brez, lip, murv, hrasta in bresta je peščara bogata na zdravilnih in industrijskih rastlinah, ki dajejo gozdni upravi velike dohodeke. Ob cvetu akacije dovažajo čebelarji na tisoče panjev v okolico peščare. Dvajset izkusnih logarjev skrbi za nadalnje vezanje peska, ki bi sicer pokopal pod sabo plodna tla banatskega polja.

Hortikulturno društvo je začelo uresničevati svoje naloge

Doslej smo že slišali o raznih vrtnarstvih, ki jih za vzgojo, izobrazbo ljudi prireja to ali ono društvo. Poznani literarni večeri, večere narodnih plesov in pesmi itd. Nikoli pa še nismo slišali o hortikulturnih večerih, ki so nekaj čisto novega, kot je novo tudi društvo, ki jih prireja.

Namen hortikulturnih večerov je ne samo strokovno izpopolnjevanje tistih, ki jim je vrtnarstvo in nega pokrajine poklic, temveč tudi seznaniti delovnega človeka z gojstveno tehniko vrtnih rastlin in njihovo uporabo.

Upokojenci na Vrhniki so zberovalci

Vrhniki upokojenci imajo svoje društvo, ki šteje nad 400 članov. Nedavna občinska zbornica so se kljub slabemu vremenu polnoštevilno udeležili. Razpravljali so o delu društva in o raznih vprašanjih, ki jih zanimajo. Največ so govorili o novem pokojniškem zakonu. Zanimajo jih tudi, kako je z domom za upokojence in sklenili so, da bodo stariji vse, kar je v njihovih močeh, da se zamilajo o gradnji doma čimprej uresničijo. Sklenili so tudi, da bodo v bodoče čimbolj sodelovali pri raznih množičnih organizacijah in drugod.

M. S.

Mariborski pionirji na Dolenjskem

Pionirji odreda »Katja Rupena« IV. gimnazije v Mariboru so že ob razvijanju prapora meseca februarja sklenili, da bo spomladaj njihova prva pot na grob, svoje »zornice Katje« v Mirni peči na Dolenjskem. Pod vodstvom tov. Markiča in tov. Kocipe so se — kljub pomladni zimi — s pevskim zborom podali na to pot z lepim vencem in šopki za spominek žrtvam v Frankolovem in na Urhu pri Ljubljani.

Posebno čestitke za mlade pionirje je bil mučeniki Urh pri Ljubljani, kjer jim je narodni heroj Janez Ribar prikazal hude borbe v okolici Ljubljane. V Mirni peči so pričakali pionirji tamkajšnjega odreda z zastavami in šopki Mariborčane, krenili na pokopališče, ter se z govori in žalostnimi pokloni na Katjinega grobu, počastili pa so tudi druge padle borce. V prostornem domu so pionirji pod vodstvom Albina Horvata odprli svoj program. Zbor nižje gimnazije v Mirni peči je zapel nekaj svojih pesmi. Predsednik občine Maribor — Center tov. Markič je izrazil domači vasi Katje Rupene pozdrave Maribora in poudaril lep pomen povezave med obema odredoma. Domačini so mariborske pionirje lepo pogostili, nato pa so se do odhoda skupno zadržali.

Uredili bodo okolično železniški postaj

Letos bodo uredili okolično novo železniško postajo v Kočevju, ki je kar precej zanemarljiva. Pot iz mesta do postaje bodo tudi asfaltirali. Asfaltirali bodo še prostor pred postajo v Ribnici, v kateri bližnji ureja okolično svojih blokov tudi Lesno-industrijsko podjetje. Tako bo ta del Ribnice kmalu res lep.

Delo Rdečega križa v Laškem

Mimo ostalih družbenih organizacij v Laškem se občinski odbor Rdečega križa še prav ponaša z lepimi delovnimi uspehi. Šest osnovnih organizacij RK v Laškem združuje nad 1.400 članov, zraven tega pa je v RK še okoli 1.200 pomladka. Tako se v Rdečem križu udeležuje skoraj četrtina vseh prebivalcev na tem področju. Delo občinskega odbora Rdečega križa se odvijata v več splošnih odborih, kot so: male asociacije, krvodajalstvo, razdeljevanje hrane, rešilno postajo, borbo proti TBC, borbo proti alkoholizmu itd. Pred odborom za male asociacije so velike delovne naloge, saj so potrebe po ureditvi in gradnji vodnjakov in podobno zelo velike. Odbor za preostanek krvodajalstva pripravlja vsako leto po najmanj štiri akcije za odlobo krvi. Odbor za borbo proti alkoholizmu je najmlajši med vsemi. Pravijo, da ga čaka težko in odgovorno delo.

Med uspele delovne akcije občinskega odbora Rdečega kri-

ža v Laškem spada tudi organizacija tečajev za ženske kmetke mladino. V minuli zimi je občinska organizacija RK pripravila pet dobro obiskanih in uspešnih tečajev v Laškem, Rimskih Toplicah, Rečici, Brezjah in Jurklostru.

V delovni načrt Rdečega križa v Laškem spada tudi organizacija »Tedna čistote«, ki je bil doslej že dvakrat.

M.B.

Vesti iz Mozirja

Na pobudo komiteta za družbeno upravljanje je bilo v Mozirju posvetovanje zastopnikov delovnih kolektivov iz vseh občinskih skupnosti. Največ so razpravljali o delovnem samoupravljanju in ugotovili, da se je to povsod še ni dobro uveljavilo. Izoblikala pa se je v zadnjem času delovna potreba dati v bodoče večje in bolj določene pristojnosti. Govorili so tudi o odkupu, za katerega so sklenili, naj posvetijo zadruge letos odkupu večjo skrb kot doslej.

RAZPIS

za tečaj Politične šole pri CK ZKS
(od 2. septembra 1957 do 30. januarja 1958)

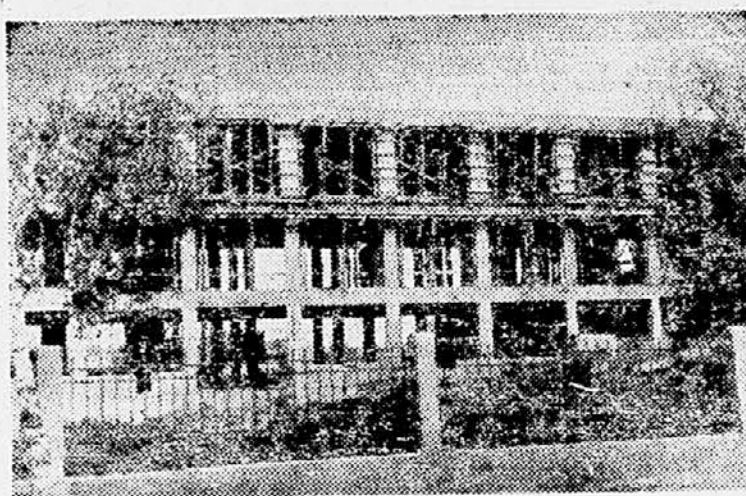
Tečaj Politične šole je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki želijo delovati v organski delavškega in družbenega upravljanja in jim je zato nujno potrebno osnovno znanje iz politične ekonomije in znanstvenega socializma.

Prijave z osebimi podatki, s podatki o dokončanih šolah, tečajih, o osnovnem poklicu, zaposlitvi, višini mesečnih prejemkov ter tudi o statusu in funkcijah v političnih organizacijah in družbenih organizacijah, pošljite do 25. junija 1957 na upravo Politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 59 in tudi na svoj občinski komitej ZKS.

Sola ima tudi svoj internat za slušatelje, ki so doma izven Ljubljane.

O sprejemu v tečaj bo vsak posameznik pisмено obveščen, in sicer najmanj 14 dni pred pričetkom tečaja. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole, oziroma na občinskem komiteju svojega območja.

SOLA ZA TRGOVSKE UČENCE V CELJU

Dela pri gradnji nove šole za trgovske učence v Celju lepo napredujejo. Medtem ko so temelji začeli kopati v novembra lanskega leta, je imel kolektiv »Betonar«, ki sodeluje pri tej gradnji, pred dve leti sliko. Šola bo dvanadstopenjska; v njej pa bodo tudi prostori rešene radijske postaje. Računajo, da bo nova šola jeseni že sprejela svoje prve učence.

M. B.

BLIZU in DALEC

Gabrovka je slavila

Gabrovka nad Litijo je slavila svoj krajevni praznik NOB v jeseni, v spomin na dogodke v oktobru leta 1944, ko je pridrvel v to partizansko pokrajino okupator in postrelil več skupin domaćinov, ki so sodelovali z OF. Na zadnjem množičnem sestanku Zveze borcev pa so si izbrali poveljnika NOB v spomin na borbeno delavnost gabrovških domaćinov, ki so konec aprila in prve dni maja leta 1942 odšli v večjem številu v partizanske enote in se takoj spoprijeli z okupatorjem. Letošnja prva proslava teh zgodovinskih dogodkov je trajala več dni, v okolici so prizgali kresove in

domači kulturni aktivisti so pripravili kulturni program. Za zaključek praznovanja so prišli v goste tudi člani občinskega odbora ZB iz Litije, na svečani proslavi pa je sodelovala tudi godba Litlske Svobode.

—J—

Prekop borcev v Kozjem

Kozje je dostojanstveno prevzelo padle borce za svobodo, ki so počivali raztreseno na Vetrniku in Ključicah. Na trgu je govoril predsednik občine, učenci osnovne šole iz Polja in moški pevski zbor iz Kozjega so peli. Potem je krenil dolg sprevod s šolsko mladino, gasilci, predvojsko vzgojo, bivšimi borci in domačim prebivalstvom na pokopališče, kjer jim je Zveza borcev pripravila novo domovnanje. Tu se je njihovu spomni oddolžil predsednik obč. odbora ZB, pevci so zapeli nekaj pesmi in s častno salvo je bila lepa pietetna svečanost zaključena. Ta dan so se po daljšem presledku spet sestali stari borci, ki so si radostno stiskali roke in obujali spomine na borbo Kozjanskega odreda.

Posojina

Po večmesečnem delu posebne komisije pri občinskem odboru ZB v Postojni so se pred kratkim odločili, da bodo praznovali svoj občinski praznik 4. julija. Ta dan so si izbrali zato, ker je sredi turistične sezone, ko je v Postojni najbolj živahno, prvenstvo pa zaradi tega, ker je v začetku julija 1942 tabornik Volkov vod v Zalogu pri Postojni ter napadal sovražnika. Na svoj občinski praznik se bodo Postojnčani že kmalu začeli pripravljati.

V. R.

POMURJE

PIONIRJI SE SPOZNAVAJO

Pionirske organizacije v Pomurju uspešno navezujejo stike s pionirji v ostalem področju Slovenije med seboj. Tako so pionirji osnovne šole v Murski Soboti prišli pionirjem osnovnih šol v ostalih občinskih središčih Pomurja, medtem ko so pionirji iz Ljutomeru povabili v goste pionirje iz Maribora. Mariborski pionirji so ob obisku v Ljutomeru nastopili z izredno lepimi točkami: igrami, plesi in petjem. Ob obisku mariborskih pionirjev v Ljutomeru pa se je splošno marsikatero novo prijateljstvo in marsikak pionir iz Maribora bo preživel letos del svojih počitnic pri svojem novem prijatelju v Ljutomeru in obratno.

DEJAVNOST MLADIH

Aktiv mladih zadrugnikov v zadruzi v Berkovcih šteje že 86 članov. Med najbolj delavnimi je mladinska sekcija, ki plete kolarice za podjetje »Siba« v Ljutomeru. Kulturno-prosvetna sekcija pa pripravlja igr »Grunt in srce«.

Lovrenc na Pohorju

Pekarna se jim ruši. Lovrenc na Pohorju ima samo z najožjim

Nove stavbe v Kočevju

Kočevje je iz leta v leto vse bolj prijazno mesto. O velikih komunalnih delih, ki so bila opravljena v prejšnjih letih, nam to dovolj zgovorno dokazuje. Občina in Turistično-olepševalno društvo res pridno skrbita za zunanost mesta in okolice. V ta namen prirejajo vsako leto tudi Teden čistote, ki je skoraj vedno dokaj uspešen.

Tudi letos imajo v Kočevju številne načrte. Družbeni plan in proračun občine posvečajo večjo pozornost gradnji stanovanj. Tako bodo dokončno dogradili 46-stanovanjski blok, graditi pa bodo začeli tudi več stanovanjskih stavb, kar bo nedvomno precej pripomoglo k ublažitvi stanovanjske stiske. Z enako verno so se lotili gradnje tržnice, ki jo v Kočevju že vrsto let pogrešajo. Dokončali bodo tudi že začeta dela na avtobusni postaji. Pripravljajo gradnjo nove pekarnice, ki je v Kočevju nujno potrebna, saj mnogokrat že v zgodnjih popoldanskih urah zmanjka kruha zaradi premajhne zmogljivosti sedanje pekarnice. Poleg naštetega imajo v načrtu več manjših komunalnih del, ki bodo nedvomno pripomogla, da bo postalo mesto še lepše. Tako je v načrtih asfaltiranje ceste proti Dolgi vasi, ureditev razsvetljave po ulicah in drugo.

Letos je v Kočevju na višku tudi kulturno-prosvetna dejavnost. Zlasti precejšnja je dejavnost »Svobode« Kočevje-Rudnik in Kočevje-mesto. Uspešna je bila v minuli sezoni tudi ljudska univerza, saj je vsako predavanje poslušalo po več sto ljudi. Se vedno pa je obcu-

Vesela vest za Kamničane

Pošte v Črnučah, Domžalah, Mengšu, Radomljah, Kamniku in Slivnici so doslej dobivale pošto v vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.50 in prispe v Kamnik ob 7.52. Z železniških postaj pa so prevažali pošto na sedeže post s konjsko vprego. Na ta način je prispela pošta na primer na pošto v Kamniku šele ob 8.30. Priprava pošte za lastnike poštne predalov in za dostavo kljub dobri organizaciji dela traja dokaj časa in zato se je dogajalo da so bile poštne pošiljke dostavljene nekaterim naslovnikom skoraj redno v zelo poznih popoldanskih ali celo v popoldanskih urah. Koristniki poštne usluge na omenjenih postajah pa so bili tudi pri odpravi pošte priskrajani. Tako so bile odpravljene pošiljke iz Kamnika že ob 16.30. Zaradi tega so prile vse po tem času na pošto predane pošiljke na naslovno pošto z enodnevnim zamudo ter so jih odpravili za Ljubljano šele naslednji dan ob 7.30. In če niso bile ekspressne, niso bile v Ljubljani dostavljene isti dan.

Upoštevajoč te okoliščine, bo podjetje za PTT promet v Ljubljani uvedlo 13. maja prevoz pošte za omenjene kraje s poštanim avtobusom, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 5.45 in čez Mengš prišel v Kamnik ob 6.36 ter nadaljeval vožnjo do Slahovice, od koder se bo vrnil ob 6.52 čez Radomlje in Dol v Ljubljano, kamor bo prispel ob 8.10. Popoldanski avtobus pa bo vozil po naslednjem vzroku redno: iz Ljubljane bo odpeljal ob 17.35, iz Dola pri Ljubljani ob 18, iz Radomljah ob 18.29, iz Kamnika ob 18.42 in prispel v Slahovico ob 18.55. Vračal se bo ob 19 iz Slahovice, ob 19.08 iz Kamnika, ob 19.26 iz Mengša, 19.43 iz Domžal, 19.54 iz Črnuč in prispel v Ljubljano ob 20.10. Tako bo pošta za smer proti Beogradu lahko odpravljena še s Tauern-ekspresom.

Uvedba avtobusa je bila zelo potrebna za izboljšanje poštne zveze v tem zelo obljudenem industrijskem področju. Istočasno pa so uspešno tudi prebivalcem, ki so se deli časa želeli javno prevozno sredstvo v zgodnjih jutranjih in poznih popoldanskih urah. Jutranji avtobus bo vozil vsak dan, prav tako tudi popoldanski do 15. septembra, od takrat naprej pa bo vozil popoldanski samo ob delavnikih. Vožnja iz Ljubljane do Kamnika bo veljala 100 dni ne glede na smer vožnje.

M. J.

Koliko časa še?

Tako in podobno se sprašujejo delavci, ki se vozijo s prvim jutranjim vlakom iz Jarš in Rodice v Ljubljano. 1. maja leta 1955 je namreč bilo obnovljeno železniško postajališče na Rodici pri Domžalah. Tu naj bi se ustavljali vsi osebni vlaki, ki vozijo na tej progi. Tako je tudi bilo v veliko zadovoljstvo prebivalcev, ki so dobili v svoji neposredni bližini postajališče. Maja lani pa so obenem s spremembo voznega reda iz neznanjih vzrokov ukinili ustavljanje prvega jutranjega vlaka, ki prispe v Domžale ob 4.57. Zaradi tega so se prizadevali priti na direktno ŽTP, toda kljub številnim podpisom njihovi prošnji ni bilo ugodno. Edino upanje jim sedaj ostaja le novi vozni red. Prizadeji upajo, da njihovo upanje ne bo zaman in da bodo želje ponovno uresničili.

M. J.

Smrt zaslužnega gasilca

Tu dni so se v Begunjah na Gorenjskem za vedno poslovili od 82-letnega Kufcevega ata. Pokopnik je bil skoraj do zadnjega dne vedno nasmejan, pa tudi dokaj živahen. Bil je bil tudi član gasilskega društva in kot tak, če je bilo treba, vedno rad prisločil na pomoč. Čeprav je precej star,

je bil minulo vojno skupno z dvema sinovima aktiven član Osvobodilne fronte. V tem času je prehodil marsikatero tveganje in težko pot, kot čevljar pa je popravljal partizanom čevlje in razne druge pripomočke. Vsekar nam lahko služi za primer, kakšen mora biti dober gasilec, oče, mož in domoljub. Pogreba so se udeležili številni gasilci in domačini.

F. S.

Naročnikom »Slovenskega poročevalca«

Vse naše naročnike, kateri so v zaostanku z naročnino ter so že prejeli pisмено obvestilo o tem, prosimo, da po priloženi položenici najkasneje do 15. maja nakažejo dolžno naročnino. Istočasno naj naročnino obnovijo za vnaprej, ker v nasprotnem primeru jim ne bomo mogli po navedenem roku več pošiljati našega lista. Uvedli smo namreč sistem predplačila naročnine, kar pomeni, da bomo pošiljali časopis naročnikom le toliko časa, dokler imajo poravnano naročnino.

Upravni odbor Trgovskega podjetja na veliko »KRKA«, Brežice razpisuje mesto SEFA RACUNOVODSTVA

POGOJI: srednja strokovna izobrazba z 8 let knjigovodske prakse ali nižja strokovna izobrazba z 12 let knjigovodske prakse ter opravljenim strokovnim izpitom.

Nastop službe s 1. VI. 1957. Plača po tarifnem pravilniku. Pisemne ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjih službenih mest pošljite na upravo podjetja.

2476-R

VABILO NA SUBSKRIPCijo

Planinska založba pri Planinski zvezi Slovenije v Ljubljani razpisuje do 15. junija t. l. subskripcijo za knjigo, ki bo izšla pod naslovom

HIMALAJA IN CLOVEK

Knjiga, ki je izbrano in temeljito delo o Himalaji, bo obsegala okrog 400 strani, 33 fotografij na umetniškem papirju in 12 zemljevidov. V njej bodo opisane pomembnejše alpinistične odprave na Himalajo, življenje in pokrajine gorskih prebivalcev Serp, vendar bo težišče knjige na opisih vseh ekspedicij na preplezane azijske osemtisočake. — Poseben poglavje bo posvečeno snežnemu človeku in še neosvojenim alpinističnim rekordov, zato sega v prvih poglavjih tudi v zgodovino osvajanj na vrhove izven Azije. Napisala sta jo po izvirnih delih himalajskih raziskovalcev Igor Levstek in Janko Blazek. Knjiga, vezana v celo platno in s ščitnim ovitkom, bo stala za prednaročnike 1100 din, plačati pa bo možno v dveh obrokih. V prosti prodaji bo cena knjige najmanj 1500 din. Izšla pa bo letošnje jesen. Pisemna naročila sprejemajo: Planinska zveza Slovenije, Ljubljana, Likovna ulica 9, poštni predal 214, telefon 32-553, ter vsa planinska društva Slovenije in Planinsko društvo Ljubljana-matica, Miklošičeva cesta.

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA z. n. j. V MURSKI SOBOTI

razpisuje mesto REFERENTA za organizacijo denarnega varčevanja pri KZ in mesto INSTRUKTORJA za knjigovodstvo gospodarskih organizacij.

POGOJI: dokončana srednja šola in nekaj let prakse v finančni stroki oz. v knjigovodstvu. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite do 20. maja 1957.

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA MURSKA SOBOTA 2499-R

Podjetje za PTT promet v Ljubljani

uvode v ponedeljek, dne 13. maja t. l. poštne avtobusne zveze

LJUBLJANA—KAMNIK—STAHOVICA

in bo prevažalo tudi potnike. Avtobus bo vozil dvakrat na dan po naslednjem voznem redu:

5.45	17.35	Ljubljana	8.08	20.00
5.59		Črnuče		19.47
6.05		Trzin		19.39
	17.50	Sv. Jakob ob Savi	7.53	
	18.01	Doi pri Ljubljani	7.44	
6.11	18.16	Domžale	7.28	19.36
6.19		Mengeš		19.25
	18.25	Radomlje	7.15	
	18.33	Duplica	7.05	19.15
6.26		Kamnik	7.00	19.10
6.36	18.41	Stahovica	6.48	18.55
6.45	18.50			

Avtobus bo odhajal v Ljubljani izpred pošte Ljubljana 2 (poleg avtobusne postaje). Jutranji avtobus iz Ljubljane in večerni iz Kamnika bo vozil preko Črnuče, Domžal in Mengeša, jutranji iz Kamnika in popoldanski iz Ljubljane preko Sv. Jakoba, Dola — Ljubljani, Ihana, Domžal in Radomelj. — Vozna cena Ljubljana—Kamnik znaša 100 din.

2500-R

BLAGAJNIKA

z ekonomsko izobrazbo in prakso sprejemno. Istotako sprejemno

DAKTILOGRAFINJO

z znanjem stenografije.

Ponudbe pošljite pod šifro »800« v oglasni oddelek SP. 2486-R

GOSPODINJE! ISCETE KVALITETO IN NIZKE CENE?

Kupujte »SANA« proizvode!**Podjetje KOTEX, Ljubljana**

prodaja

2 tovorna avtomobila »Chevrolet«

ojača na 3 tone, v voznom stanju po knjižni vrednosti 320.000 din — Informacije KOTEX — avtopark, Poljanska c. 2481-R

Godno gospodarstvo Celje, Ljubljanska c. 13 sprejme v službo

VEČ LOGARJEV — MANIPULANTOV

s ustrežno šolsko izobrazbo. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje naslovite ali se zglasite osebno na gor. naslov.

Godno gospodarstvo Celje, 2396-R

UPRAVNI ODBOR

SPLOŠNE BOLNICE BREZICE

razpisuje mesta za:

ZDRAVNIKA — SEKUNDARIJA (kirurški oddelek)
ZDRAVNIKA — SEKUNDARIJA (interni oddelek)

2 BABICI

2 OTROŠKI NEGOVALKI

2 BOLNIČARKI

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjih službenih mest vložite na upravo splošne bolnice Brezice. 2482-R

Zdravilišče Dolenjske Toplice

razpisuje mesto:

blagovnega knjigovodje, inventarista in šefa kuhinje.

Potrebna je večletna praksa. Mesto je stalno, lahko tudi kot honorarna zaposlitev.

V poštev pridejo tudi upokojeni. Stanovanje in hrana v Zdravilišču. Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o plačah. Ponudbe na upravo Zdravilišča. 2421-R

ISCIMO

PROSTORE ZA PLESKARSKO DELAVNICOv Ismeri cca 100 m².

Prostore eventualno sami adaptiramo.

Ponudbe pošljite v oglas. odd. »Slov. poročevalca« pod šifro »DELAVNICA«. 2483-R

OBVESTILO

Podjetje Tovarni in avtobusni promet »GORJANCIA«, Novo mesto

obvešča:

Dne 16. maja 1957. prične obratovati avtobus na sezonski avtobusni progi NOVO MESTO—SMARJESKE TOPLICE po sledečem voznom redu:

Odhod			Prilod		
I	II	III	I	II	III
9.30	13.00	18.00	12.45	17.30	21.00

OPOMBA:

I Avtobus obratuje ob ponedeljkih, sobotah in nedeljah
II Avtobus obratuje ob nedeljah in praznikih
III Avtobus obratuje ob sredo, nedeljah in praznikih

RAZPIS

Tekstilna tovarna

»INTEKS« v Kranju

razpisuje

delovna mesta za

KUJARICO

za delavsko uslužbenko

menzo v Kranju,

KUJARICO

za počitniški dom v

Ankaranu.

Plača za prvo delovno

mesto po tarifnem pravilniku,

za drugo po dogovoru. Zaposlitev v

menzi je stalna, v počitnišnem domu pa od

1. 6. do 15. 9. 1957.

Ponudbe pošljite do 15. V. na upravo podjetja. 2485-R

TORITOVARNA TERMO-ELEKTRIČNIH PROIZVODOV
BISTRICA pri Mariboru —
pošta Limbuš

sprejme za takojšnjo zaposlitev ali po dogovoru

Inženirja kemije

za vodstvo emaljičnice

Več inženirjev, strojne in elektro stroke

za vodstvena dela v obratu, konstrukciji in tehnični kontroli

Več visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev

ključavničarske, orodjarske in elektro stroke za vodstvena in kontrolna dela

Več administrativnih moči

z znanjem strojepisja in stenografije

2486-R

Vsi zainteresirani naj pošljijo pismene ponudbe na gornji naslov ali se osebno javijo v tajništvo podjetja. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Podjetje razpolaga s lastnim prevoznim sredstvom na relaciji Maribor—Bistrica.

PODJETJA,
USTANOVE,
SOLE,
ZASEBNIKI**INOZEMSKKE KNJIGE**

revije in vse ostale publikacije iz vseh držav po obračunskem (dvojnem) uradnem) tečaju — knjigarnam s popustom — v najkrajšem času

PRIKRBUJE

Cankarjeva založba

IMPORT-EXPORT

LJUBLJANA

KIDRIČEVA 1-1.

p. p. 163 — tel. 22-061

PUBLIKACIJE ZDRUŽENIH NARODOV IN FAO STALNO NA ZALOGI

Podjetje

**ELEKTRO
MARIBOR
OKOLICA**

v MARIBORU, Ulica heroja Tomšiča 2

sprejme

**več kvalificiranih
elektromonterjev**

ZA OBRATE MURSKA SOBOTA, GORNJA RADGONA, SLOVENSKA BISTRICA IN MARIBOR.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. 2453-R

Trgovsko podjetje**„PETROL“
Ljubljana**

sprejme takoj v službo

GRADBENEGA TEHNIKA

s nekaj let prakse

VEČ KNJIGOVODSKIH MOČI

Pogoj: dokončana srednja šola,

VEČ PRODAJALCEV

za bencinske servise v Ljubljani

Pogoj: izučen v trgovini.

Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe s vsemi podatki pošljite na upravo podjetja Petrol, Ljubljana, Cankarjeva 5/II. 2438-R

**25. MEDNARODNI POLJEDELSKI
SEJEM V NOVEM SADU
od 24. VIII. do 1. IX. 1957**

Najpomembnejša prireditve te vrste v Jugovzhodni Evropi. Razširitev razstavnega prostora in veliko število domačih in tujih razstavljalcev zagotavlja uspeh v samem pridelkov in izmenjavi izkušenj.

Rok za predložitev prijav je 1. maj, za živinorejce pa 1. junij 1957.

NOVOSADSKI SAJAM, NOVI SAD,
Hajduk Veljkova 11. — Telefoni: 42-05, 36-20, 21-98.
1643-R

Vsem prebivalcem in delovnemu ljudstvu CERKNICE in okolice čestitamo ob krajevnem prazniku

11. MAJU 1957

in jim želimo še mnogo uspehov pri njihovih naporih

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI ODBOR ZB NOV
OBCINSKI ODBOR RO
OBCINSKI ODBOR ZVVI
OBCINSKI KOMITE LMS
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
CERKNICA pri Rakeku

Industrijska, obrtna in ostala podjetja:

»BREST«, tovarna pohištva
CERKNICAVALJČNI MLIN
CERKNICA

Trgovina

»TEKSTIL GALANTERIJA«
CERKNICA

Trgovina

»KARLOVICA«
CERKNICARemontno podjetje Cerknica
CERKNICAKMETJSKA ZADRUGA
s svojimi obrati
CERKNICATrgovsko podjetje
»VIN O«
CERKNICATURŠIČ MAKS
brivski in česalni salon
Trajna ondulacija
CERKNICA

2467-R

SLOVENSKI POROČEVALEC

KOSARKARSKI KOMENTAR

Ljubljana in Beograd na dveh frontah

Danes in jutri bodo zavrteli peto kolo tekmovanja v svezni kosarkarski ligi. To bo kolo važnih odločitev; predvsem Ljubljana, Crvena zvezda in Proleter so pred pomembnimi dogodki.

Zakaj prav ti trije? Odgovor je preprost: zaradi svojega položaja na lestvici in tekem, ki so jih odigrali doslej. Ljubljana igra jutri v Beogradu s Crveno zvezdo. Če Ljubljanci tokrat odidejo z igrišča neporaženi, izpolnijo dvojne zahteve: zagotovijo si mesto prvrhu in vržejo Beograjčane s spiska najboljših kandidatov za spomladanske prve.

Podobno se godi tudi državnemu prvaku Proleterju, ki mora v goste k Zvezdničarju v Karlovac. Ta vroči teren je bil doslej usoden za Lokomotivo in Crveno zvezdo, tako da ni nemogoče, da bo terjal še tretji žrtve. S tem pa bi tudi Proleter za dal nekaj časa opešal v boju za prestol.

V ustalih srečanjih so domačini očitni favoriti. Olympia bi pred domačim občinstvom morala premagati beograjskega Partizana, enako pa velja tudi za Slobodo proti Lokomotivi in za Montažno proti BSK.

Potem ko sta ljubljanska liguša minuli teden premočno zmagala v dvojnem nastopu proti zagrebški zastopnici, jih čakata ta teden težji naloga. Na sporedu je namreč nekaj dvobojev Beograd - Ljubljana, za razliko od minule sobote (toliko težji, ker je treba k boljšemu beograjskemu klubu na tujem, Vigrana Ljubljana, ki jo bo to pot skoraj gotovo okrepil Bogdan Müller, pa bi lahko uspešno šli tudi to naloge, mlado moštvo Crvene zvezde je zaradi dveh zaporednih porazov prav gotovo nekoliko pretreseno in nervozno. Morda bi bil zdaj ugoden trenutek za Slobodo. Vsekar pa je treba v boj kar se da odločno. Tradicija na strani Ljubljancev. V zadnjih treh sezonah so bili v Beogradu proti Crveni zvezdi vseli poraženi z naslednjimi rezultati: 1954 - 41:47, 1955 - 47:74 in 1956 - 73:83. Tudi zadnji tekmi v Ljubljani so Siskarji proti temu nasprotniku izgubili - leta 1955 28:48 in lani 54:66.

Olympia tekme s Partizanom (dve uri ob 19.15 s predigmo ob 18. uri) ne bi smela izgubiti, čeprav Beograjčanov nikakor ne gre podcenjevati. Spominimo se samo tekme z Ljubljano, ki jo je Partizan izgubil zelo nesrečno. Partizan je kvalitativno moštvo, ki se pa nikako ne znajde

v vlogi, ko igra na teče več povsem tako kakor je zamišljeno. Olympia je v zadnjih sezonah doma redno zmagovala proti Partizanu. Razlika je bila zmeraj precejšnja in bi bil poraz res veliko (in tudi neprijetno) presenečenje, kakor je dejal državni reprezentant Ivo Danev.

Zadnji rezultati tekem Olympia - Partizan, v Ljubljani, 1954 62:57, 1955 65:55, 1956 - 70:53 v Beogradu: 1955 - 71:75, 1956 - 50:59.

TEŽAVE KOSARKARJEV

Posemzni kosarkarji obeh ljubljanskih klubov že kažejo znake preutrujenosti. Ta ni toliko fizična, ampak bolj psihična. Najbolj izstopa beograjski, ki je v teku naporne. Razen tekem in z njimi povezanih potovanj morajo kosarkarji tudi dan za dnem (nekateri celo dvakrat dnevno) trenirati. Za študente, ki so sedaj sredi šolskega dela in katerih prehrana večinoma ni taka kakor bi bilo treba, je to sedaj nujno. Vse to je treba upoštevati pri nastopih naših klubov, ki letos tako odlično zastopajo slovensko kosarko.

Naša reprezentanca za tekmo z Italijo

Za nedeljsko nogometno tekmo z Italijo je zvezni kapetan Aleksander Tihomirovič določil naslednje igralce: Beara, Spaić, Crnković, Mitić, Krstić, Beković, Rajković, Milutinović, Zebec, Vukobratović, Ljiljanić, rezervi: Stojanović, Santeak, Antić, Veselinović, Kostić.

Aletski sodniki v nedeljo 12. t. m. je prvo kolo državnega prvenstva za mladince in mladince v atletiki. Sodniki naj se zberejo na stadionu v Šiški ob 8.45.

Matanović pred četrto zmago

Sofia, 10. maja. V V. kolu kosarskega šahovskega turnirja v Sofiji je Matanović tik pred zmago nad madžarskim igralcem Barczom, medtem ko bo Karaklaš po vseh prihodnjih remizah z Čedom Filipom.

V velojstrskem srečanju med Barzom in Matanovićem se je prava borba začela šele po štirih urah igre. Oba sta iz otvoritve začela z osamljenim kmetom sredi deske in se nato začela boriti za dva kmeta. Ko je Matanović prvi v tej točki Barczovega ostrel, njeega kmeta, se je začela pozicija madžarskega velojstra rušiti. Partija je bila prekinjena, toda vsi strokovnjaki imajo Matanovića za zmagovalca.

V srečanju s Karaklašem je Filip dopustil, da je prvi postrotil kmeta na liniji damskega lovca, da bi tako izvajal priključ na zosalega belega damskega kmeta. Pred prekinitvijo pa je napravil možnost, da bi prišel v mnogo ugodnejšo konfencijo. Zdal

verjetno ne bo dosegel več kakor remi.

Brzopotezno je tekla partija med Basijunim in Mititelom. Po treh urah igre je Mititel z večini šahom rešil pol točke.

Bolgarski prvak Najkirij je igral odlično, saj mu je bilo treh urah igre za 26 potez, da je v šahovski poziciji zapletljivi na damski strani zlomil odpor Szilagya.

V španski partiji je Pfeifer kot črna prišel do premoči proti Beniju na damski strani. Ker je slednji spregledal kvaliteto, se je v 23. potezi vdal.

Črna je po III. kolu poljski mojster Sliva očitno duševno klinil je zdaj v igri štirih skakačev kot črna z napredovanjem kmetov na ključnem križu v napadu na kmeti. Zite osvojil kmeta. Ob prekinitvi prisloja Ziti več šans za zmago.

Katalonska otvoritev ni prinesla nobene prednosti. Fuchus v srečanju z Nimelo. Remi v 23. potezi je bil po štirih urah in pol igre sklenjen v enakovredni poziciji.

Stanje na tabeli: Pfeifer 4, Filip 3 (1), Mititel 3.5, Matanović 3 (1), Najkirij in Szilagy 3, Sliva 2.5 (1), Beni in Nimela 2, Barcz in Zita 1.5 (1), Karaklaš 1 (1), Basjun 1, Fuchs 0.5 točke.

V nadaljevanju VI. kolu igra Matanović in Karaklaš kot črna s Nimelo oziroma Szilagjem.

SAHOVSKI FESTIVAL PIONIRJEV NA DOLENSKEM

Da bi se kvaliteta šaha na Dolenskem izboljšala, je OSO Novo mesto začel z načrtno vzgojo po šolah, razen tega pa je bilo prirejeno okrajno tekmovanje pionirjev z 200 udeleženci. Zaključnega dela prvenstva, se pravi pionirskega festivala v Dol. Toplicah na 11 (1) Karaklaš 17 ekip z 90 udeleženci. Zmagalo je moštvo nižje gimnazije iz Sentrupeta, v skupini mlajših pionirjev pa se je uveljavila ekipa iz Črnomlja.

V anketi Radia Ljubljana po četrtem kolu ni prišlo do bistvenih sprememb, ker so si napovedi posameznih tekmovalcev precej podobne. To je značilno tudi za peto kolo. Pred njim vodijo za zmago Kandus s 16 točkami pred Kranjem in Bergantom (15) ter ostalimi, ki imajo po 14 točk.

Napovedi za danes in jutri so naslednje:

	Ka	Br	O	Kr	Be	Fu
Zel:Pro	2	1	1	2	1	1
CZ:Lju	1	1	1	1	1	1
Mon:ESK	1	1	1	1	1	1
Oly:Par	1	1	1	1	1	1
Slo:Lok	1	1	1	1	1	1

(Ka - Kandus, Br - Brumen, O - Ogrin, Kr - Kranjc, Be - Bergant, Fu - Fugina)

ZANIMIVE TEKME ZA PRVENSTVO LRS

Tudi v republiški ligi bodo do nedelje nadaljevali s prvenstvenimi nastopi. Pari so naslednji: Svoboda - Maribor (ob 10. uri na igrišču Svobode na Vici, predtekma ob 8.30 uri). Branik - Rudar, Triglav - Medvede in Postojna - Odred. Favoriti so Maribor, Branik, Triglav in Odred. Tekma Branik - Triglav iz prvega kola je bila razveljavljena in bo odigrana pozneje.

V ženskih ligah bodo na zahodu igrali četrto kolo, na vzhodu pa bodo prve tekme za točke. Pari so naslednji: Branik - Rudar, Maribor - Celje (vzhod) ter Svoboda - Ljubljana, Triglav - Jesenice in Postojna - Odred (zahod).

ROKOMET

Branik in Odred v polfinalu

V nedeljo je bilo v Mariboru končno prvenstvo Slovenije v malem rokometu. Prvenstvo je nepričakovano osvojil Branik, ki je premagal favorita za prvo mesto Odred iz Ljubljane. Odred je nekoliko razočaran in ni upravičel slovesa najboljših slovenske ekipe.

Tako sta se Branik in Odred kvalificirala za polfinalne državne prvenstva. Udeleženci bodo tekmovali v štirih skupinah. Branik bo tekmoval skupaj s prvakov Plakodnice, drugoplasiranim moštvom Hrvaške ter tretjo najboljšo ekipo iz Srbije. Odred bo imel za nasprotnike prvaka iz Srbije, četirto najboljšo ekipo iz Srbije ter drugo najboljšo ekipo BiH. Polfinalni turnirji bodo 5. in 7. julija. Najboljša dva iz vsake skupine, ki jo člana zvezne lige, prvoplasirani

pa se bodo v finalu pomerili za naslov državnega prvaka.

Jutri bodo nadaljevali s prvenstvom Slovenije v velikem rokometu. Ljubljansko skupino vodi Rudar, kateremu je za doseg tega cilja potrebna samo še ena zmaga, vendar bo naletel v Svobodi in Krinu na trd oreh.

V mariborski skupini je zmagal celjski Ključvar.

Tudi pionirji in pionirke se bodo jutri v Ljubljani pomerili za naslov najboljšega. Pionirke bodo tekmovali na igrišču Svobode, pionirji pa na igrišču Sloviana.

Po prvem dnevu vodi Ljubljana

Kranj, 10. maja. Danes se je tukaj začelo VI. povojno državno prvenstvo v kegljanju za ekipe in posameznike. Nastopa 18 moštev in nad 100 tekmovalcev. Za Slovenijo nastopa 5 ekip in 30 tekmovalcev, za katere to prvenstvo velja pomembnejše, ker bo le-to odločilo, kdo bo zastopal našo državo na svetovnem prvenstvu na Dunaju.

Danes so tekmovali Ljubljana, Branik (M), Zenica, Elektro, Lokomotiva (oba Zgb.) in Beton iz Celja. Najbolje se je odrezala ekipa Ljubljane, ki je

podrla 5002 kegla, med posamezniki pa se je izkazal Mariborčan Kobal z 890 kegli. Vzhito temu je Branik zaostal za Ljubljano, ker sta dva njegova tekmovalca podrla manj ko 800 keglov.

Ob uri poročila so s tekmovalcem končala 4 moštva. Rezultati pa so tille:

Ljubljana 5002, Branik 4913, Zenica 4863, Elektro 4812.

Jutri bodo nastopili posamezniki.

J. - K.

NAGRADNI NATECAJ

Mladinski odsek pri planinskem društvu Ljubljana sprejema MATICA RAZPISUJE nagradni natečaj za »DAN MLADOSTI«, in sicer za najboljši spis.

O NASIH PLANINAH

Tema je prosta po želji udeležence natečaja.

Nagradnega natečaja se lahko udeležijo vsi učenci in dijaki osnovnih, nižjih srednjih in strokovnih šol.

Avtorji najboljših spisov bodo nagrajeni in jim je zagotovljeno: 1. petdnevno brezplačno bivanje v eni naših postojank (po želji Komni, Sedmenh, Jeserji ali drugje); 2. štiridnevno brezplačno bivanje v eni naših postojank; 3. tridnevno brezplačno bivanje v eni naših postojank; 4. dvodnevno brezplačno bivanje v eni naših postojank; 5. dvodnevno brezplačno bivanje v eni naših postojank.

Vsi nagrajeni spisi bodo objavljeni. Posebna komisija pri mladinskem društvu sprejema in posilja spise vključno do 25. maja 1957. Spis lahko obsega največ štiri pisane strani. Avtor mora navesti točen naslov spisa, priimek in ime ter stanovanje. Spise pošiljate na naslov: Planinsko društvo Ljubljana - matica, mladinski odsek.

Strelet telezničarji so imeli pred dnevi prijateljsko srečanje s poklicnimi tovariši z Reke. Med osemčlanskimi ekipama so zmagali gostje.

Naši atleti v Beogradu

Danes bo Beograd prizoril zanimivega atletskega tekmovanja. Na spomladanskem kriteriju se bodo zbrali mladane iz Jugoslavije, ki kaj veljavno v teku in skokih ob polici. Te discipline so namreč vseučne v nastop, katerega središče je dvoje: madžarskih in jugoslovanskih tekmovalcev. V Beogradu bodo tekli 1500 in 3000 m, tečen dni pozneje pa bo v Budimpešti šestanek na 3000 in 5000 m.

Za Slovenije ta nastop posebej zanimiv zaradi tega, ker bodo startali tudi nekateri najboljši iz naše republike. Andrej Vipotnik in Sima Vazle bosta nastopila v teku na 1500 m, kjer lahko - posebno pri prvem - mnogo pričakujemo. Pred odhodom v Beograd je bil Vipotnik nekaj razočaran, da je delal da bo šel na vse ali nič. Favorita tega teka sta Jugoslovanci Murat in Madžar Lajos Kovacs. Na 3000 m bo glavni boj med Jugoslovanci Muratom in Romanom Lešekom - ki bi lahko postregel s novim republiškim rekordom v skoku s palico, Sikovićem (160 m) in verjetno tudi Zupančič (400 m ovire).

V okvirnih disciplinah bodo nastopili tudi Stanko Langer (110 m z ovirami in 100 m), Roman Lešek - ki bi lahko postregel s novim republiškim rekordom v skoku s palico, Sikovićem (160 m) in verjetno tudi Zupančič (400 m ovire).

Tik pred dokončanjem študija, poln načrtov in mladostnega polna, naš je za vedno zapustil

JOŠKO FRANGES

absolvent gozdarske fakultete

Na pogreb v Slov. Bistrico odpotujemo 11. maja, ob 8. uri z glavnega kolodvora v Ljubljani.

Kolegi njegovega letnika gozdarske fakultete

Zmagovita Drama spet med nami

Okrog prispehli potnikov s kovčki so se zagnile žene in otroci ter moške z rokami in poljub, Morda se šele ob takih trenutkih zavemo, da so tudi Jermanci in Gusi ter Sganarelli in drugi junaki našega odra prav za prav podobni drugim družinskim ljudem. Sicer pa razen njihovih družin tudi ni bilo nikogar na kolodvoru, ko se je danes zjutraj ansambl ljubljanske Drame s triletno zamudo v zadnjem vagonu, ki so ga priklonili na osebni vlak, vrnil z zmagovite poljske turneje.

Neobitri in utrujeni od potovanja, a vendar slijo obrazov, »Kako je bilo?« vseppek in nato: »Odlično!«, »Bo že, bo že!« Prekrasno, vse v redu! Tako je odgovoril Stane Sever, je razbrudal Ljube Potokar, je navdušeno dvignil trokrajni ključnik Bratko Kreft. »O, to pa, to pa!« je zadovoljno zaokrožil predsednik Juh Komak.

Z dramaturgom Ljube Potokarom sva postala ob strani: »Zlasti Ljube nam je priredil priščen sprejem. Takoj v začetku smo dali povod za splošno politično projugoslovansko manifestacijo, ko pa so videli predstave, se je ta spremeni

one v Lodzu strinjajo v oceni, da je najvišja vrednost ljubljanske Drame v njeni enakomerni kvaliteti. »Videl smo TNP in v njem je morda pet igralcev boljših, a zato jih je nesli polno časopisnih ocen, zvenlega evčja pa ne. Čvrtje, ki so ga dobili v Varšavi, so kot povračilo položili na grob Neznane Junaka in pred Mickiewicz spomenik. Z Mickiewiczem so se srečali tudi, ko so nekateri naši igralci pristostvovali peturni uprizoritvi drame »Dziady«. Sicer pa so na Poljskem videli Brechtovo uprizoritev »Svejk« in sodobno poljsko delo »Ahl in gospodične«. Med najlepšimi doživeti pa je bil tudi obisk v Chopinovi rojstni hiši v tistem gradiču Zeleza Wota.

Vrnilo so se široko nasmejanih obrazov. Jutri se bodo v Sofoklejev tragediji v domači gledališki hiši spet klasično zresnili in nato v Norcu klavnsko smejali. Zato, da bi kdo v parterju ali na galeriji spet in spet našel sonce. Pri nas, na Poljskem, kjerkoli.

Sporočamo žalostno vest, da nam je umrla naša ljubljena hčerka, draga sestra, tetka, nečakinja in sestrična

Pavla Piskernik

uslužbenka bolnice za duševne in živčne bolezni v Polju

K zadnjemu počitku jo bomo spremlili danes, v soboto 11. maja, ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške veže.

Zalujoci: oče, brata Tone z družino in Ciril; sestre Frida in Mara, Mehle; nečaka dr. Bojan in dr. Miran; dr. Kotnikovi, dr. Piskernikovi in ostalo sorodstvo.

Dotrpela je naša ljubljena žena, mama, stara mama, sestra, teta, svakinja, tašča

Marija Rebek

vdova Pirkovič roj. Majer

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 12. maja 1957 ob 16. uri na okoliško pokopališče v Celju.

Zalujoci: mož Anton, hčerka Sonja, sinova Janez in Jože ter ostalo sorodstvo.

Celje, Reka, Ljubljana, New York, 10. maja 1957.

a je naglo vzel iz žepa skrinjico za vžigalice ter jo vrnil na pod.

»Najlepša hvala,« je rekel Jim vljudno. Inšpektorjev obraz je postal ob besa temnordeč. Hladno Morlakovo zaničevanje ga je užalilo in ježno se je obrnil.

»Vas bom že dobil - ne boste mi ušli!«
»A vi mi ne boste odnesli vžigalice,« je rekel James. Med zastori na vratih se je prikazal Binger. »Pospremite tega gospoda venkam in popazite, da ne bo vzel iz stojala mojega dežnika.«

11

Ko so se za razjarjenim Marbornom zaprla vrata, se je Binger takoj vrnil k svojemu gospodarju.

»Bil je detektiv,« je hripavo zašepetal.

»Vem,« je rekel Jim in potlačil zdehanje. »Ukrasti mi je hotel vžigalice - mar ni to najbolj dokaz?«

»Čemu je prišel semkaj?« je vprašal Binger razburjeno.

»Prišel je vohunit. In najbrž je hotel imeti tudi nekaj vžigalice, da bi si mogel nažgati cigaro. Znano mi je vse, kar je lahko o meni zvedel. Ali to vas naj nikar ne skrbi, Binger!«

»Ti možakarji so zviti kakor opice.«

»Se bolj so zviti, toda ne dovolj. Zaponimate si: opica vobče nima pameti - rekel bi, da je najneumnejša žival.«

»Boste odšli drevi ven?« je vprašal Binger čez čas.

»Je, ostal bom tukaj, vendar pa lahko vi kljub temu odidete k svoji družini. Recite Mahmetu, naj mi prinese kavo, kajti nocoj bom delal pozno v noč.«

Ko je Binger odšel, je odložil knjigo in jel počasi hoditi po sobi sem ter tja. Roke je imel sklenjene na hrbtu, gledal je nekam daleč in gubančilo čelo. Slišal je, kako so se zunaj zaprla vrata, ko je Binger zapustil hišo. Takoj zatem je vstopil mavrski služabnik in prinesel na pladnju vse, kar je potrebno za pripravljanje turške kave.

17

Marborne je stopil v veliki prostor in se z obćudovanjem ozrl naokrog.

Prosim, sedite, gospod Kelly. Stolov sicer nimam, zakaj običajno ne sprejemam obiskov, morebiti bi pa sedel semkaj na divan?

Inšpektor je z nekoliko prisiljenim smehljajem sedel.

»Zelo dolgo je že odtistihmal, ko sem vas srečal - težko da še pomnite, da ste me pred kakimi desetimi leti povabili v hotelu Cecil na kosilo.«

»Le nejasno se še spominjam,« je odvrnil Morlake in obiskovalca ravnodušno opazoval.

»Tistokrat sem potoval za neko firmo s porcelanom,« je Marborne zgovorno nadaljeval in s pogledal švilgal po sobi, da bi odkril kak Morlakov predmet, ki bi ga mogel kdaj pozneje uporabiti za dokaz. »Ne vem sicer, če tako nagodna poznanstva obnavljate, toda jaz se najinega srečanja zelo rad spominjam.«

»Zdajci sem se vas tudi jaz spomnil,« je rekel James Morlake, »dasiravno ste se medtem zelo spremenili.«

Gospod Marborne je zrl na bogato okrašen strop.

»Res zelo lepo delo - tukajšnji obrtniki tega ne zmorejo,« je nato rekel. »Čudovito stanovanje imate. Nihče si ne bi mislil, ko stopa po Bond Streetu, da je blizu tlikanj lepega, v mavrskem stilu opremljenega prostora.«

Mahoma je zagledal, kar je potreboval. Za podstavkom za pisma je ležala majhna usnjena skrinjica z Morlakovim monogramom. Bila je preozka za beležnico, zato je domneval, da služi za shranjevanje znamk. Šele pozneje, ko se je mizi bolj približal, je opazil, da je ploščata skrinjica za vžigalice.

Dvignil se je z divana in pristopil k pisalni mizi nasproti pazljivega Morlake. Roke je položil na mizno ploščo.

»Nisem vas nameraval motiti. Hotel sem vas le obiskati, ko sem že ravno v Londonu, in želel obnoviti poznanstvo z vami. Upam, da vas nisem preveč nadlegoval?«

